№ 282 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיאָטרקאָווסקע 16.
טעלעפאָנען: פון רעדאַקציע 57, פון אַדמיניסטראַציע 47

21-טער יאָהרגאַנג | 4 grudnia 1928 r. | דינסטאָג, כ"א כסלו תרפ"ט

נעכטען דעם 3. דעצעמבער ד. י. איז געשטאָרבען אין עלטער פון 60 יאָהר

נ"ע **אברהם צבי** ב"ר דוד מאיר ז"ל **קליינערמאַן**

אינדוסטריעלער פון דער שטאָט לאָדז

די לוי' קומט פאַר היינט, דינסטאָג, כ"א כסלו תרפ"ט, 1 אז. נ.מ. פון טרויער-הויז אַלעיאַ 1-טער מאַי 1 וועגען וואָס עס טיילען מיט איז גרויס צער

פרוי, קינדער און פאַמיליע

נוצט אויס די געלעגענהייט !!

פון 26-טען נאָוועמבער ביז 5-טען דעצעמבער פערקויף איך צו ספּעציעל שפּאַט ביליגע פרייזען

50 פּראַצ. קאָסמעטישע ארטיקלען — **פון 15 — 30% אונטערן פּרייז**

געטערקונג: יעדער קויפער בעקומט גראַטיס אַ פּלאַקאַן עכט קעלניש-וואַסער **Johann Marja Farina** און אַ טובע צאַהן-פּאַסטע **CHLORODONT**

S. BUCHWEITZ, Piotrkowska 22 Tel. 31-43 i 59-67 פּערפּומעריע

נאָך לאַנגע און שווערע לידען איז געשטאָרבען אין עלטער פון 70 יאָהר דער לאַנגיעהריגער לעדער-סוחר

נ"ע **שמואל גרונם קעניג**

פון גראַבאָווא

דער שיפגעטראָפענער פאַמיליע דריקען מיר אויס אונזער איינגעטען בייליד, צו דער לויה, וועלכע קומט פאַר היינט 1 מיטאָג פון פאָנגאַ-סקי'ס שפּיטאָל ווערען געבעטען צו קומען אַלע לעדער-סוחרים.

די לעדער-סעקציע

ביים צענטר. סוחרים-פערבאַנד פּיעטער. 10

חנוכה-ליכט-בענשען !

פון יובילאַר הש"ץ מ. מיטעלבערג

אין וואהלינער שוהל וואולטשאַנסקע 6 זונטאָג, ד' מקץ, פינקטל. 5 אָוועגס מיט דעם בעריהמטען גרויסען כאָר אונטער דער לייטונג פון דעם בעוואוסטען דיריגענט ה' י. רובין. — איינטריטס-קאַרטען צו בעקומען ביי ה' מונק מו"ס נאָ-וואָמיעסקע 20 און ביי ה' יאַכעלזאָן, בוכהאַנדלונג פּעער. 26, ווי אויך די גאַנצע צייט אין וואָלינער שוהל ביים אויבער שמש ר' אברהם. 3683

אכטונג פאַבריקאַנטען!

איך האָב דעם כבוד צו מעלדען די ג' ה' פאַבריקאַנטען, אַז איך האָב געעפענט איין עלעקטרא-טעכנישע ווערקשטאַט

אויף סילינסקי 75 „מאַטאַר"

— אונטער דער פירמע —

איך נעם אָן מאַטאַרען און דינאַמאָס צום אויסבעסערן און נײַ וויקלען מיט גאַראַנטיע. אינסטאַלאַציע פון בעלייכטונג און קראַפט מיט קאַנצעסיע פון דער עלעקטראָוניע. ..... לאַנגיעהריגע אויסלענדישע פּראַקטיק. פינקטליכע און רעיעלע כעהאַנדלונג! ..... ביטע זיך איבערצײַגען!

מיט דרך-ארץ י. **מיללער** דיפּל. עלעקטראָטעכניק.

בעמ.: פריוואַט-וואוינונג צענעלניאַנע 9 ווו. 10 פראָנט

אנאנסירט

נאָר אין „לאָדזער טאָגעבלאַט"

ד"ר לודוויג פאַלק

נאָווראַט 7, טעל. 28-07.

ספּעציאַליסט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען

נעמט אָן פון 10—12 און פון 5—7 נאָכם. 5424

ZAKŁAD

POSADZEK DĘBOWYCH

oraz przyjmuję różne reperacje

S. WILF

Łódź, Pomorska 29

Dr. med. A. Uryson

אינערליכע קראַנקהייטען. — ספּעציאַל-אַרצט פאַר מאַגען, דאַרם- און לעבער-קראַנקהייטען

קאָנסטאַנטינער 20, טעל. 35-85.

נעמט אָן פון 8—5 נאָכם.

Dr. med. A. Mazur

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויערן, נאָז און האַלז-קראַנק

מיט אויך שום און שפּרעך-פעהלער

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

חסכאדניא 65

אײַנגאַנג אויך דורך פּיאָטריק. 46) טעל. 66-01

Dr. med. Albert Gotlib

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אַקושער און פרויען-קראַנקהייטען

Piotrkowska 26 — Telef. 77-50

נעמט אָן פון 4 ביז 7.

Dr. Niewiażski

האָט זיך איבערגעצויגען

אויף אנדזשעיא 5, טעל. 40-59

נעמט אָן פון 8—10 פריה און פון 5—9 אָוועגד.

ספּעציאַל-אַרצט פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער-שוועכע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

Dr. med. M. Heller

ספּעציאַליסט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען

נאָווראַט 2

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן ביז 10 פריה, פון 1—2 און פון 4—8 אָוועגד.

פאַר פרויען פון 4—5 נאָכם.

פאַר אינגעפיטעלטע לעטשניצער-פרייזען.

דער פאַמיליע **יאַכימאָוויטש** צוליב טויט פון זייער אונפערגעסליכען

נ"ע

י. י. דימאַנט

דריקט אויס דעם אויפריכטיגסטען מיטגעפיהל

די פירמע „ווינדמאַן, ווייץ און יאַכימאָוויטש"

DYREKCJA

Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego Sp. Akc.

(Elektrownia Łódzka)

zawiadamia W. P. Odbiorców energji elektrycznej na **OGRANICZNIKI**, iż ostateczny termin uregulowania należności **za rachunki IV kwartału (różowe)**, t. j. za czas od 1 grudnia 1928 roku do 1 marca 1929 roku **upływa dnia 10 grudnia** r. b.

Niewpłacenie należności w terminie wyżej wskazanym pociągnie za sobą skutki zerwania umowy, zawartej na dostawę energji elektrycznej, oraz przerwę w dostawie prądu bez uprzedniego o tem zawiadomienia.

W celu uniknięcia ścisku przy płaceniu w ostatecznym terminie, uprasza się o wcześniejsze regulowanie należności. Przy płaceniu należy bezwzględnie przedstawić zapłacony rachunek za III kwartał 1928 r.

Dr. Różaner

פּעציאַליסט פאַר הויט-וועגערישע קראַנקהייטען און מיינער-שוועכע.

האַלטונג מיטן וואַרקע-שטראַהלע און דיאַטעריע

Dzielna 9 (Narutowicza) **28-98**, טעל.

פון 8—10, 5—8, פרויען 3—4.

Dr. med. J. LUBICZ

ORTOPEDA

גראַנסקאַ 28, טעל. 41-46

ספּעציאַליסט פון בייגער און געלענקע-קראַנקהייטען

:— פערקרימונגען פון פלאַטפוס און גלידער. —:

אייגענע פּראַצאַוניע

פון זעמטליכע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען: חי וועקלאַדקען נעגען פלאַטפוס, קינסטליכע פיס, אָרטאָפּעדישע גאַרטע-נען א. ז. וו. נעמט אָן פון 5—7

Dr. med. B. Robinzon

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען

וואוינט יעצט

פּיעטריקאַווער 10, טעלעפ. 31-86

נעמט אָן פון 8—9½ פריה און פון 3½—4½ נאָכם

Dr. med. M. Goldfarb

זאַוואַדזקאַ 18, טעלעפאָן 53-10.

הויט- האָר- און געשלעכטס-קראַנקהייטען

Dr. Wołkowyski

צעגיעלניאַנאַ 25

טעלעפאָן 26-87

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-, וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע. אַלע-אַרט אַנאַליז

נעבן אָבעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

פון 8—10, 12—2 און 4—8 אָוועגד.

בעזונדער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

צוויי טויזענד מענשען אומגעקומען

בעת דער מורא'דיגער ערד-ציטערניש אין טשילי

די לעצטע מינוטען פון ענגלישען קעניג

שווידערליכע פרטים פון דער מורא'-דיגער ערד-ציטערניש אין טשילי

ניו-יארק. (חפ.) פון טשילי קומען אן זעהר טרויעריגע ידיעות וועגן דער עהרעגעלטער ערד-ציטערניש. דער פערגעהן פון דער ערד-ציטערניש איז פיל גרעסער, ווי מען האט פריהער געמיינט. אין פיל דערפער און שטעט זענען דאָ זעהר א סך טויטע און פערוואונדעטע. אממיסטען האט געלימען מאלקא, א שטאט פון 30 טויזענד איינוואוינער. דארט זענען אומגעקומען 200 מענשען. עס זעען אויך אויף דאָ אנדערע, נאכדעם פעסטגעשטעלטע ידיעות, וועלכע מעלדען וועגען א פיל גרעסערע צאהל קרבנות. אויפ'ן גאנצען שטח פון דער ערד-ציטערניש זענען אומגעקומען 1500 מענשען.

גאנץ טאלקא שטעלט מיט זיך פאר איין גרויסען חורבן. די גאסען זענען פערלעגט מיט הויפען און פערוואונדעטע. צוליב'ן אונטערגעטען פון מעלעכע גראט איז נישטא קיין פערבינדונג מיט דער אויסערליכער וועלט. א חוץ טאלקא האבען זעהר שטארק געלימען נאך אנדערע 12 שטעט אין דרום-טשילי. פון די דאזיגע ערטער האט אממיסטען געלימען די שטאט סאנטא קרוץ. דאָ זעען צערוסען געווארען כמעט אלע ברוקען, צוליב וואס עס איז דארט גאנץ ליר אפגעשטעלט געווארען יעדע ארט קאמונאציע מיט דער ארומיגער וועלט.

דער קיפער-גרובען מאנוועטע איז אנגעגעסען פערפלוצט געווארען. דאס וואסער האט אנגעפאלט א מורא'דיגע חורבה און די אונטערערדישע אינדרילכונג. 50 ארבייטער זענען דערטרונקען געווארען. אויף די ערטער, וואו עס אין פאלקא (חפ.) פון טשילי קומען אן זעהר טרויעריגע ידיעות וועגען דער עהרעגעלטער ערד-ציטערניש. דער פערגעהן פון דער ערד-ציטערניש איז פיל גרעסער, ווי מען האט פריהער געמיינט. אין פיל דערפער און שטעט זענען דאָ זעהר א סך טויטע און פערוואונדעטע. אממיסטען האט געלימען מאלקא, א שטאט פון 30 טויזענד איינוואוינער. דארט זענען אומגעקומען 200 מענשען. עס זעען אויך אויף דאָ אנדערע, נאכדעם פעסטגעשטעלטע ידיעות, וועלכע מעלדען וועגען א פיל גרעסערע צאהל קרבנות. אויפ'ן גאנצען שטח פון דער ערד-ציטערניש זענען אומגעקומען 1500 מענשען.

גאנץ טאלקא שטעלט מיט זיך פאר איין גרויסען חורבן. די גאסען זענען פערלעגט מיט הויפען און פערוואונדעטע. צוליב'ן אונטערגעטען פון מעלעכע גראט איז נישטא קיין פערבינדונג מיט דער אויסערליכער וועלט. א חוץ טאלקא האבען זעהר שטארק געלימען נאך אנדערע 12 שטעט אין דרום-טשילי. פון די דאזיגע ערטער האט אממיסטען געלימען די שטאט סאנטא קרוץ. דאָ זעען צערוסען געווארען כמעט אלע ברוקען, צוליב וואס עס איז דארט גאנץ ליר אפגעשטעלט געווארען יעדע ארט קאמונאציע מיט דער ארומיגער וועלט.

דער קיפער-גרובען מאנוועטע איז אנגעגעסען פערפלוצט געווארען. דאס וואסער האט אנגעפאלט א מורא'דיגע חורבה און די אונטערערדישע אינדרילכונג. 50 ארבייטער זענען דערטרונקען געווארען. אויף די ערטער, וואו עס איז פאָרגעקומען די ערד-צוטערניש הערען זיך נאָך אלץ אונטערערדישע שטויסען.

די גרויסע צאהל קרבנות ערקלערט זיך דערמיט, וואס די ערד-צוטערניש איז פאָרגעקומען בינאכט, ווען די מענשען שען זענען געווען פערזונקען אין שלאף. זיי האבען דערויבער נישט בעוויזען אויסצוזוילען אויף דער גאס און זענען אומגעקומען אונטער די חורבות.

פון אונטער די חורבות ווערען נאָך אלץ אפגערגשלעפט נייע קרבנות. דער-ביי קומען פאר הארץ-רייסענדע סצענען.

אויפ'ן ארט פון דער קאטאסטראפע איז ארויסגעשוקט געווארען א מיליוניר-רישע שוך און א לופט-עסקאדרע. דער פרעזידענט פון דער טשילער רעפובליק אובאניעם פוהרט אָן מיט דער רעטונגס אקציע.

ניו-יארק. (חפ) דער טשילישער קרוגס-מיניסטער איז אפגעפליגען מיט אנ'אעראפלאן קיין טאלקא. ער האט פעסטגעשטעלט, אז גאנץ טאלקא איז איין גרויסע חורבה. די גאסען זענען פול מיט טויטע און פערוואונדעטע. איין מאמענט פון דער ערד-ציטערניש זענען איין עטלעכע ערטער פון שטאט אויס געבראכען ארפות.

די גאנצע געגעגד פון ווערא קרוץ ביז סאנטיאגא איז פולקאם חרוב געווארען.

ניו-יארק. (אטע) הינט און דער פרוה האט מען אין סאנט-יאגא ווידער געהערט עטליכע אינטערערדישע שטויסען. די בעפעלערונג לעבט אין גע-וואלדיגער שרעק.

—0—

דער אימאליענישער שטרייק פון פאסט-אמט אין עסטרייך

ווינע. (א.ו.) דער אימאליענישער שטרייק פון די ווענער פאסט-בעאמטע האט זיך אנגעהויבען געלטען 12 בינאכט. אויף דער הויפט-פאסט געפונען זיך 500 טויזענד פאקעטען, וועלכע קאנען צוליב'ן אימאליענישען שטרייק נוט אפגעשיקט ווערען צו די אדרעסאטען.

וואַרשא. (טעלעפאנוש) לויט די אינפארמאציעס, וואס מיר האבען בעקומען פון פוילישען פאסט-מיניסטער יום, וועט דער שטרייק פון די פאסט-בעאמטע אין עסטרייך נישט גורם זיין קיין שאדען פאר פוילען. דער מארש-רוט פון דער פוילישער ארעספאנדענץ געהט אומגעלויליך דורך ווינע. צו יעדער צייט קאן אבער דער מארשרוט געענדערט ווערען. א גרויסער טייל פון דער פוילישער ארעספאנדענץ געהט שוין פון לאנג דורך דייטשלאנד.

כאנפערענץ פאר כאמת געגען אנטיסעמיטיזם אויף די אוניווערזיטעטען.

פאריז. (יט"א) דעם 20-טען ה. ח. וועט אין פאריז פארקומען א קאנפערענץ פון אקאדעמיקער, פארשטעהער פון יודישע און נישט-יודישע ארגאניזאציעס, מיט'ן צוועק צו בעשראנקען די מיטלען צו פערבעסערן די לאגע פון די יודישע סטודענטען אויף די אריא-פעאישע אוניווערזיטעטען, ווי אויך די מיטלען פון קאמף געגען אנטיסעמיטיזם אויף די הכערע לעהר-אנשטאלטען.

ערלויבט יודישען מלוכה-טעאטער פאר הערען קיין אמעריקא.

בעשטימט א נייעם טעאטער-דירעקטער.

מאסקווע. (י. ט. א.) דער קאמיסאריאט פאר פאלקס-בילדונג האט ענדליך ערלויבט דעם מאסקווער יודישען מלוכה-טעאטער, וואס גאסטראלירט איצט אין בערלין, אונטערצונעמען א טורנעע קיין אמעריקא.

גלייכצייטיג איז בעשטימט געווארען פאר'ן טעאטער א נייער דירעקטאר אויפ'ן ארט פון ביז-איצטיגען דירעקטאר גראנאווסקי. דער נייער דירעקטאר ס. א. פאלאטניק, וועלכער איז ביז-איצט געווען דירעקטאר פון דער הויפט-רעשיסאר אין קינסטלערישער לייטער פון טעאטער.

—0—

אויפ'ן וועג פון פיעטרקאוו—טושין

על פי נס זענען יודען נצול געווארען פון טויט

טושין. (טעלעפאנוש) ווען דער פאסאזשיר-אויטא פיעטרקאוו—טושין איז געווען אין פולען אומפעם אויפ'ן שאסיע, וואס פארהרט קיין טושין, האט א פאדערשט ראד זיך אראפגעגלומשט פונ'ם אקס. מאמענטאל האט דער אויטא, פול מיט פאסאזשירען, און בא-גאזש זיך א שטארקען טרונסעל געטון אין ראסטום אנדערגעפאלען, און זיך אנפערגעקעהרט אזוי אז צוויי פון פאסאזשירען, כ'רוב יודען, מענער און פרויען, אין עגמשטאגען א מחנה.

צום גלוק זענען נראד דורכגעפאהרען פארבייגעהענדע אויטאמאביל'ען און פארערום מיט פערד-ווענען, וועלכע האבען אנגעגעבען דעם אויטא אין פאלען.

ווידזעווער מאנופאקטור" ארבייט שוין נארמאל

(§) דער סכסוך אין דער ווידזעווער מאנופאקטור אין ענדגולטיג ליקווידירט געווארען. אלע ארבייטער אין דער שפיגערצ זענען שוין צוריק בי דער ארבייט. געלטען אין דער פרוה האבען זיך צו דער ארבייט געשטעלט די ארבייטער צענטערן און זעהר אנ'ערנסטע. די אורזאך דארף מען פון אין זיין זוכען אין די רעפרעסיעס אויפ'ן „געפ" און פון דער צווייטער זייט — דער קיינער שמח בעארבייטע ערד. עס הויט אל זא אויס, אז פון אין זיין זיין פיהלט די שטאטישע בעפעלערונג ארוחק אין פערשידענע שפיז-פראדוקטען און פון דער צווייטער זייט פעהלט דעם דארף פערשידענע אויסארבייטונגען. די מלוה-הה'שע אנדרוסטריע זאָרגט נישט פאר'ן דארפישען קאנסומענט.

דער גרעסטער אוניווערזיטעט-סקאנדאל אין יונגערן.

בודאפעשטער אוניווערזיטעטס-סענאט געגען א בעריהמטען אונגארישען מעדיקער פון יודישער אפשטאמונג.

בודאפעשט. (י.ט.א.) דער אוניווערזיטעטס-סענאט האט אפגעזאגט צו געבען דעם אוניווערזיטעטס-זאל אויף דער פייערונג פון 100-יעהריגען יאהר-צייט פון בעריהמטען אונגארישען מעדיקער פראָ. בארַאן פרידריך קאראנזשי.

דעם אפזאג האט דער סענאט מאטיווירט דערמיט, וואס קאראנזשי איז געווען פון יודישער אפשטאמונג און דאס וואלט געקענט שאדען זיין צו אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונגען פון די אונגארישע סטודענטען. ווייטער ווערט אין בעשלוס פון סענאט געזאגט, אז עס איז נעגוג אינ-ערהאלב פון קלענערע פייערונגען בלוז אויפ'ן מעדיצינישען פאקולטעט. די לי-בעראלע אונגארישע פרעסע בעצייכענט דעם פאקט אלס דעם גרעסטען אוניווערזיטעטס-סקאנדאל אין אונגארן.

„דזשאיוט"-פארשטעהער איז געגנף ארויסגעטירט

ער ווערט בעשולדיגט אז אויסגאראן געלד ביי יודישע מלוכה-לאזע

גענף, 3. דעצ. (יטא) דער פאר-שטעהער פון „דזשאינט", וועלכער האט די אויפגאבע צו זארגען פאר'ן שיץ פון די שטאטלאזע יודען, וואלטער פאר-לער, איז ארעסטירט געווארען, מחמת עס האט זיך ארויסגעשטעלט, אז ער איז אנ'אפגערוסט. ער איז שוין פולמאל בעשטראפט געווארען פאר שווינדלע-רייען, אויסגארענדיג געלד ביי א סך יי-דישע שטאטסלאזע, וועלכע האבען זיך צו אוהם געווענדעט נאך הילף.

הידג שיישיר מיזיסטראץ צום צווייטען מאל אבגעזאגט אנצינ'מיז

די אמעריקאנער ירושה פאר אריינט יודען.

בידגאשטש. (י. ט. א.) אויף א אינטערווענץ פון די פעראינטערעסירטע קרייזען האט דער היגער מאגיסטראט נאכאמאל בעטראכט די פראגע וועגען אנגענעמען די ירושה פון 100,000 דאלאר וואס די פערשארבענע יודישע פרוי לענא קאהן פון פענסילוואניען (צפון אמעריקא), האט פערשריבען אין איהר צוואה אויפ'ן נאמען פון בידגאשטשער מאגיסטראט פאר די היגע ארימע יודען.

דער מאגיסטראט האט אויך א געהיימע זיצונג צום צוטיטען מאל בעשלאסען די ירושה נישט אנצונעמען, ווייל אין בידגאשטש זענען נישטא קיין ארימע יודען...

פרוי לענא קאהן איז געבוירען געווארען אין בידגאשטש און אלס ארים מעדעל האט זי איסגעוואנדערט קיין אמעריקא.

—0—

וועגען שוץ פון די יודישע בית-עלמינס אין דייטשלאנד.

בערלין. (י. ט. א.) די „צענטראל-פעראיין-צייטונג" האט פערעפענטליכט אנ'ארטיקעל, אין וועלכען אלע יודישע קהלות אין דייטשלאנד ווערען גערופען זארגפעליג צו בעוואכען די יודישע בית-עלמינס, כדי גישט דערלאזען צו נייע שענדונגען פון די יודישע בית-עלמינס.

די ענטוויקלונג פון דער קרע-דיט-קאסע „עבריה" אין פאריז.

פאריז. (יט"א) די יודישע קאסע פאר געגענזייטיגען קרעדיט אין פאריז „עבריה", וואס איז געגרינדעט געווארען אין יאהר 1926 מיט א קאפיטאל פון 500,000 פראנק, האט אויף איהר לעצטער מערזאמלונג פערגרעסערט דעם גרונד-קאפיטאל ביז 2 מיליאן פראנק.

ערשינען דער 2-טער באנד פון יודישע לעקסיקאָ.

בערלין. (י. ט. א.) דאָ איז ערשינען דער 2-טער באנד פון פיר-בענדיגען „יודישען לעקסיקאָן". דער 2-טער באנד ענטהאלט א רייכען און ווערטפולען אילוסטראציאָנס-מאטעריאל, טאבעלען, מאפעס א. א. וו. און צעהלט 1800 זייטען. די 2 לעצטע בענדער פון דער ענציקלאָפעדיע וועלען ערשיינען אין דער ערשטער העלפט פון 1929 יאהר.

א אינטערנאט פאר 200 ישיבה-בחורים.

מונקאטש. (יט"א) די ישיבה אין הינסדארף איז צוגעטרעטען צו בויען א גרויסען בנין, אין וועלכען עס וועט זיך געפינען אנ'אינטערנאט פאר 200 ישיבה-בחורים. די בוי-קאסטען פון נייעם אינטערנאט בעטרעפען 100,000 דאלאר

ארעסטירט דעם דירעקטאר פון דער קאלישער סוחרים-באנק ה' מייזנער אין דאנציג

קאלישש. (טעלעפאנוש) ווי מיר האבען געלערנט געמאלדען, האט דער דירעקטאר פון דער קאלישער קאפע-ראטשווער באנק צוגענומען 100 טויזענד זל. און איז אנטלאפען. צוליב'ן גאנג פון דער אויספאָרשונג האט דער פראָ-קוראר פון קאלישער קרייז-גערעכט פער ארדענט צו ארעסטירען אלע פערוואל-טונגס-מיטגלידער פון דער באנק מיט'ן פרעזעס ווייגרושעווסקי בראש. ערשט, אז דער פרעזעס האט מיט זיין פער-מעגען גאראנטירט צו דעקען די דעפי-פרוירונגען סומע, זענען די פערוואל-טונגס-מיטגלידער בעפרייט געווארען.

די ווייטערדיגע קאנסטאבלע פון די בולער האט בעווזען, אז דער דעפיצוט בעטרעפט 44 טויזענד זל. אויסער דעם פעהלט אין דער קאסע 60 טויזענד זל. די גענויע רעוויזיע פון די דאקומענטען האט געבראכט א סענסאציאנעלען רע-זולטאט. עס האט זיך געמליך ארויסגע-שטעלט, אז אין דער קאסע געפונען זיך א גאנצע רייה געפעלשטע דאקומענטען, וואס קומען פיקטיוו אויסגעבען א. א. די פאלשע וועקסלען און טשעקען א. א. דיווערדיגע אויספארשונג איז אין גאנג.

שפעט בינאכט מעלדעט מען אונז פון קאלוש, אז דירעקטאר מייזנער איז געלטען בינאכט ארעסטירט געווארען אין דאנציג.

די דאנציגער פאליציי האט אויך געהיימע פון אויבערגעשיקט א מעלדונג צו דער פאליציי אין קאלוש.

וועגען דער 2-טער באנד פון יודישע לעקסיקאָ.

בערלין. (י. ט. א.) דאָ איז ערשי-נען דער 2-טער באנד פון פיר-בענדי-גען „יודישען לעקסיקאָן". דער 2-טער באנד ענטהאלט א רייכען און ווערטפו-לען אילוסטראציאָנס-מאטעריאל, טאבע-לען, מאפעס א. א. וו. און צעהלט 1800 זייטען. די 2 לעצטע בענדער פון דער ענציקלאָפעדיע וועלען ערשיינען אין דער ערשטער העלפט פון 1929 יאהר.

א אינטערנאט פאר 200 ישיבה-בחורים.

מונקאטש. (יט"א) די ישיבה אין הינסדארף איז צוגעטרעטען צו בויען א גרויסען בנין, אין וועלכען עס וועט זיך געפינען אנ'אינטערנאט פאר 200 ישיבה-בחורים. די בוי-קאסטען פון נייעם אינטערנאט בעטרעפען 100,000 דאלאר

ארעסטירט דעם דירעקטאר פון דער קאלישער סוחרים-באנק ה' מייזנער אין דאנציג

קאלישש. (טעלעפאנוש) ווי מיר האבען געלערנט געמאלדען, האט דער דירעקטאר פון דער קאלישער קאפע-ראטשווער באנק צוגענומען 100 טויזענד זל. און איז אנטלאפען. צוליב'ן גאנג פון דער אויספאָרשונג האט דער פראָ-קוראר פון קאלישער קרייז-גערעכט פער ארדענט צו ארעסטירען אלע פערוואל-טונגס-מיטגלידער פון דער באנק מיט'ן פרעזעס ווייגרושעווסקי בראש. ערשט, אז דער פרעזעס האט מיט זיין פער-מעגען גאראנטירט צו דעקען די דעפי-פרוירונגען סומע, זענען די פערוואל-טונגס-מיטגלידער בעפרייט געווארען.

די ווייטערדיגע קאנסטאבלע פון די בולער האט בעווזען, אז דער דעפיצוט בעטרעפט 44 טויזענד זל. אויסער דעם פעהלט אין דער קאסע 60 טויזענד זל. די גענויע רעוויזיע פון די דאקומענטען האט געבראכט א סענסאציאנעלען רע-זולטאט. עס האט זיך געמליך ארויסגע-שטעלט, אז אין דער קאסע געפונען זיך א גאנצע רייה געפעלשטע דאקומענטען, וואס קומען פיקטיוו אויסגעבען א. א. די פאלשע וועקסלען און טשעקען א. א. די ווייטערדיגע אויספארשונג איז אין גאנג.

שפעט בינאכט מעלדעט מען אונז פון קאלוש, אז דירעקטאר מייזנער איז געלטען בינאכט ארעסטירט געווארען אין דאנציג.

די דאנציגער פאליציי האט אויך געהיימע זיצונג צום צוטיטען מאל בעשלאסען די ירושה נישט אנצונעמען, ווייל אין בידגאשטש זענען נישטא קיין ארימע יודען.

פרוי לענא קאהן איז געבוירען געווארען אין בידגאשטש און אלס ארים מעדעל האט זי איסגעוואנדערט קיין אמעריקא.

—0—

„דזשאיוט"-פארשטעהער איז געגנף ארויסגעטירט

ער ווערט בעשולדיגט אז אויסגאראן געלד ביי יודישע מלוכה-לאזע

גענף, 3. דעצ. (יטא) דער פאר-שטעהער פון „דזשאינט", וועלכער האט די אויפגאבע צו זארגען פאר'ן שיץ פון די שטאטלאזע יודען, וואלטער פאר-לער, איז ארעסטירט געווארען, מחמת עס האט זיך ארויסגעשטעלט, אז ער איז אנ'אפגערוסט. ער איז שוין פולמאל בעשטראפט געווארען פאר שווינדלע-רייען, אויסגארענדיג געלד ביי א סך יי-דישע שטאטסלאזע, וועלכע האבען זיך צו אוהם געווענדעט נאך הילף.

הידג שיישיר מיזיסטראץ צום צווייטען מאל אבגעזאגט אנצינ'מיז

די אמעריקאנער ירושה פאר אריינט יודען.

בידגאשטש. (י. ט. א.) איך א אינטערווענץ פון די פעראינטערעסירטע קרייזען האט דער היגער מאגיסטראט נאכאמאל בעטראכט די פראגע וועגען אנגענעמען די ירושה פון 100,000 דאלאר וואס די פערשארבענע יודישע פרוי לענא קאהן פון פענסילוואניען (צפון אמעריקא), האט פערשריבען אין איהר צוואה אויפ'ן נאמען פון בידגאשטשער מאגיסטראט פאר די היגע ארימע יודען.

דער מאגיסטראט האט אויך א געהיימע זיצונג צום צוטיטען מאל בעשלאסען די ירושה נישט אנצונעמען, ווייל אין בידגאשטש זענען נישטא קיין ארימע יודען...

פרוי לענא קאהן איז געבוירען געווארען אין בידגאשטש און אלס ארים מעדעל האט זי איסגעוואנדערט קיין אמעריקא.

—0—

„דער גרעסטער אוניווערזיטעט-סקאנדאל אין יונגערן.

בודאפעשטער אוניווערזיטעטס-סענאט געגען א בעריהמטען אונגארישען מעדיקער פון יודישער אפשטאמונג.

בודאפעשט. (י.ט.א.) דער אוניווערזיטעטס-סענאט האט אפגעזאגט צו געבען דעם אוניווערזיטעטס-זאל אויף דער פייערונג פון 100-יעהריגען יאהר-צייט פון בעריהמטען אונגארישען מע-דיקער פראָ. בארַאן פרידריך קאראנזשי.

דעם אפזאג האט דער סענאט מאטיווירט דערמיט, וואס קאראנזשי איז געווען פון יודישער אפשטאמונג און דאס וואלט געקענט שאדען זיין צו אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונגען פון די אונגארישע סטו-דענטען. ווייטער ווערט אין בעשלוס פון סענאט געזאגט, אז עס איז נעגנוג אינ-ערהאלב פון קלענערע פייערונגען בלוז צוארדנען קלענערע פייערונגען בלוז אויפ'ן מעדיצינישען פאקולטעט. די לי-בעראלע אונגארישע פרעסע בעצייכענט דעם פאקט אלס דעם גרעסטען אוני-וועזיטעטס-סקאנדאל אין אונגארן.

ווידזעווער מאנופאקטור" ארבייט שוין נארמאל

(§) דער סכסוך אין דער ווידזעווער מאנופאקטור אין ענדגולטיג ליקווידירט געווארען. אלע ארבייטער אין דער שפי-גערצ זענען שוין צוריק בי דער אר-בייט. געלטען אין דער פרוה האבען זיך צו דער ארבייט געשטעלט די ארבייטער

ווידזעווער מאנופאקטור" ארבייט שוין נארמאל

(§) דער סכסוך אין דער ווידזעווער מאנופאקטור אין ענדגולטיג ליקווידירט געווארען. אלע ארבייטער אין דער שפי-גערצ זענען שוין צוריק בי דער אר-בייט. געלטען אין דער פרוה האבען זיך צו דער ארבייט געשטעלט די ארבייטער

צאהל פינאנץ-אמטן איז לאדז זאל פערגרעסערט ווערען פון 12 אויף 18

(נ) פון אנהויב 1929 זאל די צאהל פינאנץ-אמטען אין לאדז פערגרעסערט ווערען פון 12 אויף 18. דער הויפט-מאמענט דערפון זאל זיין, וואס די אויס-פוהרונג פון די עקזעקוציעס געהט צו

צו טעמפ....

די דעצייזיע וועגען פערגרעסערן די צאהל פינאנץ-אמטען זאל שוין זיין אפ-געשיקט געווארען צו בעשטעמונגען צום פינאנץ-מיניסטעריום.

א זעלנער א באנדיט ברעכט אויף די קראטעס און אנטלויפט פון ארעסט

(וו) שפעט בינאכט איז געבען דער באהן-לוניע בי לאינו געגאנגען דער אינווואוינער פון דארף סארנא, בושע-זשינער פאוויאק. אויפ'ן וועג האט ער אנגעטראפען א זעלנער און פערפוהרט מיט אוהר א שמועס, בעת וועלכען ער האט אוהם אויבערגעגעבען, אז ער האט בי זיך 80 זל. אפגעהענדיג א שטוקעל וועגם האט דער זעלנער זיך מיט אוהם כלומר'שט געזעגענט און איז אוועק. און עטלעכע מינוט שפעטער איז ער אבער אויף אוהם אנגעפאלען פון הינ-טערווייל'עכטס און דערלאנגט אוהם מיט א שטיין איבער'ן קאפ, פון וואס

2 באמבעס איז לאקאל פון א קלוב

15 פערזאן פערוואונדעט

לאנדאן. (חפ.) פון מעלבורן (אויסטראליען) מעלדעט מען, אז אין דארטיגען גרויסען קלוב זענען דארט די פארגעגאנגען נאכט אויסגעריסען געווא-רען 2 באמבעס. דער אויפריס איז גע-דעמטיגע אונ'ם אמנמאס.

דער קלוב איז געצעליך פערנינטעט געווארען. 15 פער-זאן זענען פערוואונדעט. די פאליציי האט ארעסטירט 5 פערזאן, אלס פער-דעמטיגע אונ'ם אמנמאס.

ערלויבט יודישען מלוכה-טעאטער פאר הערען קיין אמעריקא.

בעשטימט א נייעם טעאטער-דירעקטער.

מאסקווע. (י. ט. א.) דער קאמי-סאריאט פאר פאלקס-בילדונג האט ענד-ליך ערלויבט דעם מאסקווער יודישען מלוכה-טעאטער, וואס גאסטראלירט איצט אין בערלין, אונטערצונעמען א טורנעע קיין אמעריקא.

גלייכצייטיג איז בעשטימט געווארען פאר'ן טעאטער א נייער דירעקטאר אויפ'ן ארט פון ביז-איצטיגען דירעקטאר גראנ-אווסקי. דער נייער דירעקטאר ס. א. פאלאטניק, וועלכער איז ביז-איצט גע-

אויפ'ן וועג פון פיעטרקאוו—טושין

על פי נס זענען יודען נצול געווארען פון טויט

טושין. (טעלעפאנוש) ווען דער פאס-אזשיר-אויטא פיעטרקאוו—טושין איז געווען אין פולען אומפעם אויפ'ן שאס-סיע, וואס פארהרט קיין טושין, האט א פאדערשט ראד זיך אראפגעגלומשט פונ'ם אקס. מאמענטאל האט דער אויט-מא, פול מיט פאסאזשירען, און בא-גאזש זיך א שטארקען טרונסעל געטון אין ראסטום אנדערגעפאלען, און זיך אויבערגעקעהרט אזוי אז צוויי פון פאס-אזשירען, כ'רוב יודען, מענער און פרויען, אין עגמשטאגען א מחנה.

צום גלוק זענען נראד דורכגעפאהרען פארבייגעהענדיג אויטאמאביל'ען און פערום מיט פערד-ווענען, וועלכע האבען אנגעגעבען דעם אויטא אין פאלען.

אויטא. אזוי ארום איז געלונגען די פאס-אזשירען ארויסצופויזען פון דעם אומ-געפאלענעם אויטא. פול פון די פאסאז-זשירען זענען ארויס פון דער קאטאס-טראפע מיט לעכטע וואונדען. די ניצול-געווארענע יודען האבען זיך דערשלעפט צופוס קיין טושין, וואו זיי האבען זיך געווענדעט נאך מערצונגנושע הילף.

א טייל פון די דאזיגע פאסאזשירען זענען געלטען אוועגד שוין געקומען צו פאהרען קיין לאדז.

דער אויטא, מיט וועלכען עס האט פאסירט די קאטאסטראפע, איז געבלי-בען שטעהן אויפ'ן וועג פעטרקאוו—טושין.

א גרויסער חנוכה-יום-טוב אין ווילקער שוהל

זונטאג פ' מקץ 4.30 נאכ. צום דריטען חנוכה-ליכטעל ווערט אינ-געארדענט א רעליגיעזע חנוכה-פייערונג אין ווילקער שוהל זאכאדניא 56 דער חזן ה. קעסלער וועט צינדען חנוכה-ליכט אין בעגלייטונג פון גרו-סען שוהל-כאר אונטער דער לייטונג פון טיכטיגען דיריגענט-קאמפאזיטער ה' סאקקאלאווסקי. אינטערעסענטע קארטען שוין צו בעקומען אין שוהל יעדען טאג פון 8—10 פריה און פון 3—6 אוועגד און פון זונטאג דעם טאג פונ'ם חנוכה-פייערונג א גאנצען טאג. בעמערקונג: דאס כאר איז דאפעלט פערשטארקט און וועט אויסשיהרען די שענסטע חנוכה-קאמפאזיציעס.

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט־אָן פון 6 ביז 7 אין אָוונט.
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

„Lodzer Tageblatt", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. pocz. 16 :ד'רעס
טעלעפאָנען: אין רעדאַקציע 57. אַדמיניסטראַציע 47.

וואָס מען קאָן דריינגען

פון דער איצטיגער ריים־אַרבייט

די אַרבייט אין טיים איז אין פּוילען ברען. פון דער פּלענום, פון די בוד־דשעב־קאָמיסיע אַרבייטן אויף דער גאַנצער פאַרע. אחוץ א פּאָר אינצידענטן, אמת איינגאַנאַרטיגע און נייע אין דער געשיכטע פון פּוילישן פאַרלאַמענטאַריזם, איז נישט פאַרגעקומען קיין שום בעזונדערעס, און עס קען זיך דוכטען, אז די לאַנגע בייט אונז קריסטאַליזירט זיך אויס, אז די צוזאַמענאַרבייט צווישען טיים און דער רעגירונג געהט אויף אַ נאָרמאַלען וועג. עס איז אָבער גענוג צו צוקוקען זיך צו דעם אופן פון דער דעבאַטע, צו די ערקלערונגען פון די מיניסטאָרען, ספּיצ־יעל פון מיניסטער פּלאַדקאָווסקי, צו די בעשלופען פון די צופעליגע מעהרהייטען, וועלכע שאַפן זיך בייַ יעדען בעזונדערען פאַל, און צו דער האַנדלונג פון פּראָ־רעגירונגס־בלאָק, כדי זיך איבערצוצייגען, אַז די לאַנגע בייט אונז איז נאָך וויט נישט פיין אויסגעלייטערטע, און אַז די פאַרם און דער אופן פון אַ צוזאַמענאַר־בייט פון די גרופּערישע און אויספיהר־אַרגאַנען איז נאָך נישט געפונען גאַנץ ריכטיג.

עס איז קלאָר, אַז דער איצטיגער טיים, ווען אפילו 60 פּראָצענט פון זיינע דעפּוטאַטען זאָלען שטעהן אין אַ שאַרפער און ריקזיכטסלאָזער אָפּאָזיציע צו דער רעגירונג, וועט קיינמאָל נישט בייהאַנדלען די פראַגע וועגען צוטרוי, אָדער אונ־טערוי צו דער רעגירונג. מ'קען קריטיקירן, שאַרפער, צי שוואַכער דעם, צי אַנדערס מיניסטער, צי אפילו דעם גאַנצען קאַבינעט, מ'קען שטרייכען פּאָזיציעס פון אינדיווידועלע מיניסטערס, ווי מ'האָט עס געטון מיט'ן דיספּאָזיציע־פאָנד פון אינדיווידועלע מיניסטער, מ'וועט אָבער נישט הלוס'ן אפילו אַרייַנצוטראָגען אַן אונצו־פרידענהייט אין דער רעגירונג, ווי עס טוען עס די אָפּאָזיציאָנעלע גרופּירונגען אין אַנדערע פאַרלאַמענטען.

דאָס בעווייזט, אַז דער פאַרלאַמענטאַריזם אין פּוילען איז אַנדערש, ווי אין אַלע אַנדערע פאַרלאַמענטאַרישע לענדער. אויך דאָס, וואָס מיניסטער סקלאַדקאָווסקי האָט ערקלערט אויף דער זיצונג פון בודזשעט־קאָמיסיע, אַז דער דיספּאָזיציע־פאָנד, וועלכער איז געשטראָכען גרוואָרען דורכ'ן מיניסטערען־קאַבינעט, בעשטעהט דאָס איינגאַרטיגען כאַראַקטער פון דער איצטיגער מלוכה־פאָרם אין פּוילען. אמת, פרעמיער באַרטעל האָט בע־עכטיגט דעם דאָזיגען שריט און צום וויפילטען מאָל אונטערגעשטראָכען, אַז די רעגירונג וויל צוזאַמענאַרבייטען מיט'ן טיים. אָבער קאָנקרעט אין וואָס עס בעשטעהט די דאָזיגע צוזאַמענאַרבייט, איז נישט בעוואוסט.

דער פּרעמיער־מיניסטער האָט געפונען אַ נייע פאָרמול פאַר'ן טיים: ער האָט אָפּ רעכט און אפילו די אויפגאַבע צו קאָנטראָלירען די טעטיגקייט פון דער רע־גירונג. דאָס קאָן מען פאַרשטעהן אין דעם זין, אַז דער טיים איז אַ מין אַרט קאָנ־טראָל־אינסטיטוציע, נישט קיין געזעצגעבערישע אינסטאַנץ. נישט ער בעשטימט די פּלוכה־אַרדנונג און גיט אַרויס געזעצען פאַר'ן לאַנד, און וועלכע די רעגירונג, אַלס אויספיהר־אָרגאַן, דאַרף אַדוכיפיהרען אין לעבען, נאָר די רעגירונג בעשטימט אַלץ, און דער טיים דאַרף נאָר קאָנטראָלירען. דאָס איז אַ מין גייע אויפאַסיגג פון פאַר־לאַמענטאַריזם. אַ נייער וועג, וועלכער איז נאָך נישט געהעריג פאָרמולירט.

פּוילען זוכט ערשט די ריכטיגע און פעהיגע מלוכה־פאָרם, וועלכע דאַרף דורכגעפיהרט ווערען אין דער קאָנסטיטוציע, וואָס זאָל דורכ'ן איצטיגען טיים געשאַפן ווערען.

דערווייל אָבער, נישט קוקענדיג אויף דער אינטענסיווער און שעפערישער אַרבייט פון טיים איז נישט קלאָר זיין ראָל, זיינע קאָמפּעטענצען און אויפגאַבען. אין דערפון נעהמט זיך טאַקי, וואָס אַלע טיים־גרופּירונגען, טיי די רעכטע, טיי די לינקע, בלאָנדזשען אין דער פינסטער, זיי ווייסען נישט, צי זיי דאַרפען צופיהרען אַן אָפּאָזיציע ביז צו אַ קאָנפליקט מיט דער רעגירונג, צי זיי זאָלען גאָר מאַ־כען דעם אַנשטאָל פון אָפּאָזיציע, כדי בעווייזען פאַר זייערע וועהלער, אַז זיי טוען עפּעס.

ערשט די פּלענער וועגען ענדערן די קאָנסטיטוציע וועלן ווייזען, אויף וואָסערע זייט עס געהט דער פּוילישער פאַרלאַמענטאַריזם.

בי־משה.

ערשיינען די העברעאישע איבערזעצונג פון איינשטיין'ס הויפּט־ווערק.

ירושלים (י. ט. א.) דער העברעאישער פאַרלאַג „דביר" אין תל־אביב האָט איצט אַרויסגעגעבען דאָס עפּאָכע־מאַכענדע ווערק פון פּראָפ. אַלבערט אינשטיין „די אַלגעמיינע און ספּעציע־לע רעלאַטיוויטעטס־טעאָריע" אין העב־רעאישער איבערזעצונג פון דר. יעקב גרינבערג. פּראָפ. אינשטיין האָט געשריי־בען פאַר דער העברעאישער אויסגאַבע אַ פאָרוואָרט. אין וועלכען עס ווערט צוגע־זאָגט: „דער פאַקט, וואָס מיין בוך ווערט אויסגעבען אין דער שפּראַך פון אינזערע אבות, פערשאַפט מיר אַ פאַרגעניגן פריי. דאָס איז אַ צייכען

צוגרייטונגען פאַר אַ וועלט־קאָנגרעס פון יודישע סטודענטען.

פאַריז. (יט"א) דער צענטראַל־ראַט פון וועלט־פעדעראַציע פון יודישע סטודענ־טען וועט אָפּהאַלטען זיינע בעראַטונגען פון 26־טען און 27־טען דעצעמבער אין פאַריז. אויף דער טאָג־אָרדנונג וועלן זיך געפינען פאָלגענדע פראַגען:

די אַקציע אויפ'ן איינטערנאַציאָנאַלען באָדען, געגען „נומערוס־קלאַוזוס", גרינ־דונג פון אַ סטודענטען־הויז בייַם ירושלים'ער אוניווערזיטעט, צוגרייטונג פון וועלט־קאָנגרעס פון די יודישע סטו־דענטען.

פערענדיגט די אויספאַרשונג אַרום די מעשה באַרשאַי.

די שולדיגע וועלען געשטעלט ווערען פאַר'ן געריכט

אָסקוע. (י. ט. א.) די אויכפאַר־וועגען די מעשה מיט'ן יודישען באַרשאַי, וואָס איז שענדליך גע־ווען געוואָרען אויף דער גלאַז־פאַב־ריק „אַקטיאַבר" אין באַבּרויסק, איז שוין פערענדיגט. אַ שולדיגע וועלען איבער־געגעבען ווערען צום געריכט. צווישען די אַכט אַרעסטירטע גייפינען זיך 4 מיס־טער־אַרבייטער, וועלכע האָבען זיך בע־טייליגט אין די פּיינוגען אויף דעם יו־דישען סעדעל באַרשאַי.

נייעס פון אַרץ ישראל

ענטפער אויף דער דעפּעשע פון רבנות־הראשית פון אַרץ־ישראל וועגען פּותל־מערבי־ענין.

ירושלים. (י.ט.א.) די גענעראַל־סעקרעטאַריאַט פון דער אַרץ־ישראַל־רעגירונג האָט מיטגעטיילט דער רבנות־הראשית, אַז די דעפּעשע, וואָס די רבנות־הראשית האָט זיינער צייט אַרויס־געשיקט צום ענגלישען קאָניג וועגען די געשעהענישען בייַם כותל־מערבי, איז איבערגעשיקט געוואָרען צום קאָלאָניאַל־מיניסטעריום, וועלכער סערנעמט זיך איצט מיט'ן דאָזיגען ענין.

אַנ'אינפאָרמאַציאָנס־ביורא פון יר. שלים'ער אוניווערזיטעט אין פאַריז.

פאַריז. (יט"א) לויט'ן אויפטראָג פון קוראַטאָריום פון העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים וועט אין קור־צען געעפענט ווערען אין פאַריז אַנ־מאָרמאַציאָנס־ביורא און אַינשרייבונגס־ביורא פון ירושלים'ער אוניווערזיטעט.

2 מיליאָן קאַסטענס אַרץ־ישראל־פּאַמעראַנצען קיין לאָנדאָן.

לאָנדאָן. (יט"א) לויט דער אָפּשא־צונג פון פאַכלייט, בעטרעפט דער הי־יעהריגער אימפּורט פון אַרץ־ישראל־פּאַמעראַנצען קיין ענגלאַנד 2 מיליאָן קאַסטענס. אין די לעצטע יאָהרען האָט דער פּאַמעראַנצען־אימפּאָרט בעטראָפען דרייַ פערטעל מיליאָן קאַסטענס יעהר־ליך.

אַ בילדער־אויסשטעלונג איז בנין פון „צענטראַל־סינאַגאָג" אין ניו־יאָרק.

ניו־יאָרק. (י.ט.א.) לויט דער איניציאַטיוו פון פרויען־פעדעראַנד בייַ דער צענטראַל־סינאַגאָג" איז אין בנין פון דער סינאַגאָגע געעפענט געוואָרען אַ אויסשטעלונג פון די ווערק פון יודי־שע מאַלער און סקולפּטאָר'ס. צוו. אנד. זענען אויסגעשטעלט געוואָרען די ווערק פון לעאָפּאָלד פיליכאָווסקי, יוסף טעפּער, הערמאַן שטרוק, יוסף מרגליות און אַנדערע.

אַכט מיליאָן דאָלאַר פאַר'ן „אַגראַ־דזשאָינט".

ניו־יאָרק. (יט"א) צוזאַמען מיט דעם האַלבען מיליאָן דאָלאַר, וואָס דער יונגער ראַקעפעלער האָט געגעבען פאַר'ן סאָנד פון „אַגראַ־דזשאָינט" איז פאַר'ן גאַנצען פאָנד געזאַמעלט געוואָרען אין אַמעריקע ביז 8 מיליאָן דאָלאַר. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט דער פּרע־זידענט פון „אַגראַ־דזשאָינט" ה' ראָזענ־בערג פערפענטליכט אַנ'אויפרוף צו די אַמעריקאַנער יידען, אין וועלכען זיי ווערען אויפגעפאָדערט מנדב צו זיין אָהן סערצענעריונג די פעהלענדע 2 מיליאָן צום 10־מיליאָן־דאָלאַר־פאָנד.

ווי בעקאַנט, האָט דער יודישער פי־לאַנטראָפּ יוליוס ראָזענוואַלד פון טשי־קאַגאָ מנדב געווען 5 מיליאָן דאָלאַר פאַר דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין סאָוויעט־רוסלאַנד מיט'ן בעדינג, דאָס עס וועלען געזאַמעלט ווערען אין אַמע־ריקע אויף דעם צוועק די אַנדערע 5 מיליאָן דאָלאַר. ה' ראָזענבערג טיילט ווייטער מיט, דאָס אין קורצען וועט שוין ענטגילטיג אונטערגעשריבען ווע־רען דער קאָלאָניזאַציע־אָפּמאַך מיט דער סאָוויעטישער רעגירונג.

די שטעלונג פון די טשעכאָסלאָוואַקישע ציוניסטען צו די פאַרשטעהענדע וואַהלען אין טשעכאָ־סלאָוואַקיע.

בראַטיסלאַוואַ. (י.ט.א.) די טעג איז אין אין זשילינא (סלאָוואַקיי) פאַר־געקומען אַ קאָנפערענץ פון די ציוניס־טישע פערטרויאָנס־מענער פון סלאָ־וואַקיען, צונויפגערופען דורך דער פּאָ־ליטישער קאָמיסיע בייַם ציוניסטישען לאַנד־פעראַבאַנד אין טשעכאָסלאָוואַקיע. פאַרציצער פון דער קאָנפערענץ איז גע־וועזען פאָנד געוואָרען אין דער אַנד־דער עמיל מרגליות. עס איז בע־האַנדעלט געוואָרען די שטעלונג פון די ציוניסטען צו די לאַנד־ און בעצירקס־פערוואַלטונגען, וואַהלען, וואָס זענען פאָרגעקומען דעם 2־טען דעצעמבער ח. י. נאָך די רעפעראַטען פון ד"ר זינ־גער און ד"ר גאָלדשטיין איז איינשטימיג אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָליציע, אין וועלכער עס ווערט פעראייטיילט דער וואַהל־אָפּמאַך צווישען דער „יודישער פּאַרטיי" אין סלאָוואַקיען און דער אַר־טאָדאָקסישער ווירטשאַפטס־פּאַרטיי, אין וועלכען עס איז פערהאַן אַ רעזיגנאַציע פון די פּרינציפּיעלע נאַציאָנאַלע יודישע פאָסטולאַטען. די קאָנפערענץ האָט דע־ריבער געהאַלטען פאַר נישט דערלאַזבאַר צו שטיצען די דאָזיגע ליסטע הגם עס פיגורירען אויף איהר פלומער־שט ציוניס־טישע קאַנדידאַטען. אין די ראַהמען פון דער לאַנדפעראַטרעטונג איז די ציוניסטישע געגעבען געוואָרען פרייע הענד. וועגען דער שטעלונג צו די וואַהלען פון די בעצירקס־פערוואַלטונגען, וועלען בעשלי־סען די לאָקאַלע ציוניסטישע אָרגאַני־זאַציעס, אין הסכם מיט די אַרטיגע בע־דינונגען. די קינפערענץ האָט גלייכצייַ־טיג אויסגעדריקט דעם פולען ציטרוי דער פּאָליטישער קאָמיסיע פון לאַנד־פעראַבאַנד און בעשלאָסען צו רעאַגירען זירען די „יודישע פּאַרטיי" אין סלאָ־וואַקיען אַלס אַ בעשטאַנד־טייל פון דער פּאַרטיי אין מלוכה־מאַסשאַב.

שוידערליכער רויב־מיָרד פון אַ יוד. פאַמיליע איז רומענען.

די ציגיינער־מערדער פערשוואונדען.

בוקאַרעשט. (יט"א) אין ביוואַלאַרי (קרייז יאַס) האָט אַ ציגיינער־באַנדע אויסגעפיהרט אַ שוידערליכען רויב־מאָרד איבער דער אָנגעזעהענער יודי־שער פאַמיליע פון יוסף סאַלאָמאָן. ערמאָרדענדיג איהם און זיין פרוי, בעת די פאַמיליע איז געשלאָפען. די ציגיינער האָבען צוגערייבט אַ גרויסע סומע געלד און צירונג. די מערדער זענען נישט געכאַפּט געוואָרען.

יוד איז דער אַמעריקאַנער וואַהל־קאַמפּאַניע

ווי די רעפּובליקאַנער האָבען זיך געיאָגט נאָך יודישע שטימען.— יודישער וויצע־גובערנער אין שטאַט ניו־יאָרק. — יודישע פרוי ווערט אויסגעוועהלט אַלס מאַנגרעס־מאַן אויף אַ בשותפות־דינער ליסטע פון רעפּו־בליקאַנער און דעמאָקראַטען. — די צאָהל יודישע מאַנדאַטען צום מאַנגרעס האָט זיך נישט געענדערט

(אַ בריף פון ניו־יאָרק, ספּעציעל פאַר'ן „לאָדזער טאָגעבלאַט")

פון ב. סמאָליאַר

אכט יודישע קאָנגרעס־לייט, אַ יודי־שער געהילפס־גובערנער, אַ יודישער שאַצמייסטער און יודישער ריכטער, איז דער יודישער סך־הכל פון דער איצטי־גער גרויסער וואַהל־קאַמפּאַניע, וואָס האָט זיך הייַנטיגע וואָך פערענדיגט אין אַמע־ריקע.

מען קאָן נישט זאָגען, אַז די יודען, אַלס יודען, האָבען גענומען אַ בעזונדערן אינטערעס אין דער וואַהל־קאַמפּאַניע. אָהן אויסנאַהם אין דער הינזיכט איז בלויז געווען די שטאָט ניו־יאָרק, דאָרט וואו די רעפּובליקאַנער פּאַרטיי האָט אַרויסגעשטעלט אַלבערט אַטינדזשער, דעם יודישען אַדוואָקאַט, אַלס קאַנדידאַט אויף דעם אַמט פון גובערנער, און וואו די דעמאָקראַטישע פּאַרטיי האָט אַרויס־געשטעלט קאָלאָנעל הערבערט ה. לעה־מאַן, דעם בעוואוסטען יודישען רעליגיע־טוער, אַלס קאַנדידאַט אויף דעם אַמט פון לעהילפס־גובערנער.

אַ היבשע צאָהל מענשען אין ניו־יאָר־קער שטאַט זענען געווען מיט דער מיי־נונג, אַז די רעפּובליקאַנער פּאַרטיי האָט אַרויסגעשטעלט אַטינדזשערס קאַנדידאַ־טור, דערפאַר, ווייל זי האָט געוואָלט געווינען די יודישע שטימען. ניו־יאָרק שטאַט, ווי בעוואוסט, איז די פעסטונג פון דער דעמאָקראַטישער פּאַרטיי. די יו־דישע שטימען אין ניו־יאָרקער שטאַט קענען קענדערן די לאַגע. די רעפּובלי־קאַנער האָבען דערפאַר, זאָגט מען, גע־וואָלט מאַכען דורך אַטינדזשערס קאַנדי־דאַטור אַ פּרוב צו שטורמען די דעמאָ־קראַטישע פעסטונג אין ניו־יאָרקער שטאַט.

אויף וויפיל דאָס האָט זיך די רעפּוב־ליקאַנער גישט אַיינגעגעבען, צייגט דער פאַקט, אַז פּרענקלין רוזעוועלט, דער דעמאָקראַטישער קאַנדידאַט פאַר גובער־נער, איז ערוועהלט געוואָרען, און נישט אַטינדזשער,—דער רעפּובליקאַנער קאַנדי־דאַט. מען מוז אָבער צוגעבען, אַז אַטינד־זשער האָט געצויגען אַזוי פיל שטימען, וואָס אין ניו־יאָרקער שטאַט האָט נאָר קיין רעפּובליקאַנער קאַנדידאַט אַזאַ צאָהל שטימען נישט געצויגען.

אויב ניו־יאָרקער שטאַט וועט איצט נישט האָבען קיין יוד אַלס גובערנער, וועט זי דערפאַר האָבען אַ יוד אַלס וויצע־גובערנער. קאָלאָנעל לעהמאַן, דער דעמאָקראַטישער קאַנדידאַט פאַר וויצע־גובערנער, האָט געקראָגען קאַרגע צוויי מיליאָן שטימען, און ווערט איצט אייַ־גער פון די הויפּט־אַדמיניסטראַטאָרען פון ניו־יאָרקער שטאַט.

ניו־יאָרק האָט אויך דורכגעפיהרט פיר יודישע קאָנגרעסלייט, און אַלע פיר זע־נען זיי מיטגלידער פון דער דעמאָ־קראַטישער פּאַרטיי. דאָס איבערצייגט נאָכאַמאָל, אַז די יודישע בעפעלקערונג אין ניו־יאָרק האָט זיך אין די איצטיגע וואַהלען געהאַלטען מעהר מיט דער דע־מאָקראַטישער פּאַרטיי' ווי מיט דער רע־פּובליקאַנער.

אַ היבשער קאַמף איז אָנגעגאַנגען אין ניו־יאָרק אַרום דער פראַגע אויב עס איז פּאַסאַן אַזאַ זאַך ווי אַ יודישע שטים, אָדער נישט. די רעפּובליקאַנער פּאַרטיי, צוליב סיבות, וואָס עס איז נישט כדאי געווען צו שטימען פאַר סמיט'ן, פאַרוואָס די יודען פון ניו־יאָרק זענען געווען געגוינט מעהר פאַר סמיט'ן ווי פאַר הובער'ן איז לייכט צו פער־שטעהן. ערשטענס איז סמיט בע'יבט צווישען ניו־יאָרקער יודענטום פאַר זיין יודען־פרייַנדשאַפט, און צווייטענס איז סמיט אַ קאַטאָליק. ווען סמיט וואָלט האָבען אויסגעוועהלט געוואָרען אַלס פרעזידענט וואָלט געהייסען, אַז די הער־שענרע טראַדיציע נישט צו ערוועהלען קיין אַנדערע אויסער הונדערט פּראָצענ־טיגע אַמעריקאַנער, וואָלט געבראַכן גע־וואָרען. אַלס נאַציאָנאַלע מינדערהייט, איז נאַטירליך געווען אין די אינטערע־סען פון די יודען צו ברעכען אַזאַ טראַדיציע, וואָס ענטהאַלט אין זיך אַ געוויסער מאַס רעליגיעזען פאַראורטייל.

איצט הייַזט זיך אַרויס, אַז נישט גרינג איז די אַרבייט פון ברעכען די דאָזיגע טראַדיציע. אפילו די „סאַלידע סאוטה" וואָס האָט שטענדיג געשטימט פאַר דער דעמאָקראַטישער פּאַרטיי, האָט הייַנטיגען מאָל געשטימט געגען סמיט'ן, דעם דעמאָקראַטישען קאַנדידאַט. וואַר־שיינליך דערפאַר ווייל ער איז אַ קאַ־טאָליק. דער רעליגיעזער מאָמענט וואָס איז אַרייַנגעבראַכט געוואָרען אין דער איצטיגער וואַהל־קאַמפּאַניע האָט געהאַט איהרע רעזולטאַטען. די דעמאָקראַטישע פּאַרטיי האָט דערפאַר בעצאָהלט אַ זעהר דויכען פּרייז.

וויקטאָר בערגער, דער יודישער סאָ־ציאַליסטישער מיטגליד פון אַמעריקאַ־נער קאָנגרעס. דער איינציגער סאָציאַ־לייסטישער קאָנגרעסמאַן, איז הייַנטיגעס מאָל דורכגעפאַלען אין זיין שטאַאַט, אין וויסקונסין. ער איז בעזיגט געוואָ־רען דורך זיין רעפּובליקאַנישען געגנער. עס זענען אויך אַרויסגעפאַלען פון דעם נייַעם קאָנגרעס די צוויי יודישע קאָנ־גרעס־לייט פון ניו־יאָרק. וויליאַם קאָהען און מאיר דושיקאַבסאָן.

אָבער די צאָהל יודישע קאָנגרעס־לייט אין דעם נייַעם קאָנגרעס האָט זיך אין סך־הכל נישט פערקלענערט. אנשטאָט די דרייַ אַרויסגעפאַלענע יודישע קאָנ־גרעס־לייט זענען אַרייַנגעקומען דריי אַנדערע. איצט ווילען מיר אין דעם אַמעריקאַנער קאָנגרעס האָבען די זעקס אַכט קאָנגרעס־לייט. פיר פון זיי זענען אויסגעקליבען געוואָרען אין ניו־יאָרק, אייַנער אין טשיקאַגאָ, אייַנער אין פענסילוואַניע, אייַנער אין ניו־דזשערזי, און אייַנער אין קאַליפאָרניען.

ווען מיר רעדען וועגען דעם יודישען מיטגליד פון אַמעריקאַנער קאָנגרעס, וואָס איז אויסגעוועהלט געוואָרען אין קאַליפאָרניען, איז כדאי צו בעמערקען אַז דאָס איז אַ פרוי, מרס. פלאָרענס איז איהר נאָמען. דאָס איז די איינציגע פרוי, וואָס איז אויסגעקליבען אין אַמע־ריקע אויף אַ בשותפות'דיגען רעפּובלי־קאַנער־דעמאָקראַטישען וואַהל־צעטעל, סיי די רעפּובליקאַנער סיי די דעמאָקראַטען האָבען זיך געאַייניגט אויף איהר קאַנ־דידאַטור.

דער עלטסטער יודישער קאָנגרעסמאַן אין דעם נייַעם קאָנגרעס בלייַבט ווידער אַדאָלף מאַבאַסאָ פון שיקאַגאָ. קאָנגרעס־מאַן מאַבאַסאָ איז איינער פון די עלט־סטע מיטגלידער פון אַמעריקאַנער קאָנ־גרעס, און איז דער ערשטער אין קאַמף פאַר בעסערע אימיגראַציע־געזעצען. האָ־בענדיג מיט זיך אַזעלכע קאָנגרעסלייט ווי סעמיועל דיקשטיין, עמאַנועל סעלער און סאַל־בלום פון ניו־יאָרק, וועט ער וואַהרשיינליך אויך אין דעם נייַעם קאָנ־גרעס נישט שווייגען בנוגע אַ[illegible] פראַגען.

גע'פאַלען אַ קרבן פון די אייגענע געזעצען

סוריאַ געשיכטע מיט'ן אונגאַ־רישען פינאַנץ־מיניסטער, וועלכער האָט נישט געצאָהלט קיין שטייערען

די אונגאַרישע פּרעסע איז מודיע וועגען אַנ'אויסערגעוועהנלעכען פאַל, וואָס האָט פּאַסירט מיט'ן אונגאַרישען פינאַנץ־מיניסטער. דער דאָזיגער מיניס־טער, ד"ר וועקערלע, פונקט ווי אַלע פינאַנץ־מיניסטערען, איז זעהר שטרענג בנוגע איינזאַמלונג שטייערען און דיאונגאַרישע בעפעלקערונג קרעלצט אונ־טער דער שווערער שטייער־לאַסט. נאָר דאָ מאַכט זיך אַ מעשה, אַז דער פינאַנץ־מיניסטער אַליין איז געפאַלען אַ קרבן פון זיינע שטייער־פערערונגען און דיאונגאַרישע בעפעלקערונג האָט פון וואָס זיך לוסטיג צו מאַכען.

די געשיכטע איז אַ קורצע אָבער לע־ראַקטעריסטישע:

דער פינאַנץ־מיניסטער פערמאָנט זיי־נע צוויי נרייסע נומער. צוליב דעם, וואָס ער איז געווען פערנומען שטענ־דיג מיט'ן צוטראַגען דיי שטייערען, און אַזוי צו פערשטאַרקען די שטייערקעסע בייַם אינגאַנצען אַליין פערגעסען, און פּרוווירט אַלען פערמעגען, ד. ה. אָפּצוצאָהלען פון זיין דיי געהערנע פּאַראַמקעס. זיינע פערוואַלטערס האָבען זיך פערלאַזט אויפ'ן הויכען אַמט פון זייער בעל־הבית, רעכענונג, און בייַם פינאַנץ־מי־ניסטער וועט מען קיין עקזעקוציע נישט מאַכען.

דער סוף איז געווען, אַז די סעקרעט־טאַריאַטען פון שטייער־אַמט זענען גע־קומען און די צוויי נומער פינ'ס פינאַנץ־מיניסטער און צוגענומען פאַר די נוט־בעצאָהלטע שטייערען 6־אקסען, אַ דרעש־מאַשין און אַנדערע זאַכען און ווערט פון 17 טויזענד פענגעש.

אַזוי אַרום איז דער נוט־בעזוצער ד"ר וועקערלע געפאַלען אַ קרבן פון פינאַנץ־מיניסטער ד"ר וועקערלע.

די לצים גיבען צו, אַז גראָד אין דער זעלבער צייט, ווען מ'האָט אַרויס־געפיהרט די עקזעקוציע און די נומער פינ'ס פינאַנץ־מיניסטער, איז ער, דער אויפרעגער פון מיניסטער אַליין, געזעצ־סען בייַ זיך און קאַבינעט, צווישען זיי־ען אַקטען און געטראַלט, ווי אַזוי מ'זאָל בעשטראָפען די שטייער־צאָהלער. וואָס זענען נישט געגוג פאַטריאָטיש און פערגאַלעסינגען זייערע שטייער־פליכ־טען.

די שולדיגע פון די טשעכאָסלאָוואַקישע ציוניסטען צו די פאַרשטעהענדע וואַהלען אין טשעכאָ־סלאָוואַקיע.

בראַטיסלאַוואַ. (י.ט.א.) די טעג איז אין אין זשילינא (סלאָוואַקיי) פאַר־געקומען אַ קאָנפערענץ פון די ציוניס־טישע פערטרויאָנס־מענער פון סלאָ־וואַקיען, צונויפגערופען דורך דער פּאָ־ליטישער קאָמיסיע בייַם ציוניסטישען לאַנד־פעראַבאַנד אין טשעכאָסלאָוואַקיע. פאַרציצער פון דער קאָנפערענץ איז געווען אַ ז' גע־וועזען פון דער ציוניסטישער פּאַרטיי אין די לאַנד־ און בעצירקס־פערוואַלטונגען, וואַהלען, וואָס זענען פאָרגעקומען דעם 2־טען דעצעמבער ח. י. נאָך די רעפעראַטען פון ד"ר זינ־גער און ד"ר גאָלדשטיין איז איינשטימיג אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָליציע, אין וועלכער עס ווערט פעראייטיילט דער וואַהל־אָפּמאַך צווישען דער „יודישער פּאַרטיי" אין סלאָוואַקיען און דער אַר־טאָדאָקסישער ווירטשאַפטס־פּאַרטיי, אין וועלכען עס איז פערהאַן אַ רעזיגנאַציע פון די פּרינציפּיעלע נאַציאָנאַלע יודישע פאָסטולאַטען. די קאָנפערענץ האָט דע־ריבער געהאַלטען פאַר נישט דערלאַזבאַר צו שטיצען די דאָזיגע ליסטע הגם עס פיגורירען אויף איהר פלומער־שט ציוניס־טישע קאַנדידאַטען. אין די ראַהמען פון דער לאַנדפעראַטרעטונג איז די ציוניסטישע געגעבען געוואָרען פרייַע הענד. וועגען דער שטעלונג צו די וואַהלען פון די בעצירקס־פערוואַלטונגען, וועלען בעשלי־סען די לאָקאַלע ציוניסטישע אָרגאַני־זאַציעס, אין הסכם מיט די אַרטיגע בע־דינונגען. די קינפערענץ האָט גלייכצייַ־טיג אויסגעדריקט דעם פולען ציטרוי דער פּאָליטישער קאָמיסיע פון לאַנד־פעראַבאַנד און בעשלאָסען צו רעאַגירען זירען די „יודישע פּאַרטיי" אין סלאָ־וואַקיען אַלס אַ בעשטאַנד־טייל פון דער פּאַרטיי אין מלוכה־מאַסשאַב.

יוד איז דער אַמעריקאַנער וואַהל־קאַמפּאַניע

ווי די רעפּובליקאַנער האָבען זיך געיאָגט נאָך יודישע שטימען. — יודישער וויצע־גובערנער אין שטאַט ניו־יאָרק. — יודישע פרוי ווערט אויסגעוועהלט אַלס מאַנגרעס־מאַן אויף אַ בשותפות־דינער ליסטע פון רעפּו־בליקאַנער און דעמאָקראַטען. — די צאָהל יודישע מאַנדאַטען צום מאַנגרעס האָט זיך נישט געענדערט

אכט יודישע קאָנגרעס־לייט, אַ יודי־שער געהילפס־גובערנער, אַ יודישער שאַצמייסטער און יודישער ריכטער, איז דער יודישער סך־הכל פון דער איצטי־גער גרויסער וואַהל־קאַמפּאַניע, וואָס האָט זיך הייַנטיגע וואָך פערענדיגט אין אַמע־ריקע.

מען קאָן נישט זאָגען, אַז די יודען, אַלס יודען, האָבען גענומען אַ בעזונדערן אינטערעס אין דער וואַהל־קאַמפּאַניע. אָהן אויסנאַהם אין דער הינזיכט איז בלויז געווען די שטאָט ניו־יאָרק, דאָרט וואו די רעפּובליקאַנער פּאַרטיי האָט אַרויסגעשטעלט אַלבערט אַטינדזשער, דעם יודישען אַדוואָקאַט, אַלס קאַנדידאַט אויף דעם אַמט פון גובערנער, און וואו די דעמאָקראַטישע פּאַרטיי האָט אַרויס־געשטעלט קאָלאָנעל הערבערט ה. לעה־מאַן, דעם בעוואוסטען יודישען רעליגיע־טוער, אַלס קאַנדידאַט אויף דעם אַמט פון לעהילפס־גובערנער.

אַ היבשע צאָהל מענשען אין ניו־יאָר־קער שטאַט זענען געווען מיט דער מיי־נונג, אַז די רעפּובליקאַנער פּאַרטיי האָט אַרויסגעשטעלט אַטינדזשערס קאַנדידאַ־טור, דערפאַר, ווייל זי האָט געוואָלט געווינען די יודישע שטימען. ניו־יאָרק שטאַט, ווי בעוואוסט, איז די פעסטונג פון דער דעמאָקראַטישער פּאַרטיי. די יו־דישע שטימען אין ניו־יאָרקער שטאַט קענען קענדערן די לאַגע. די רעפּובלי־קאַנער האָבען דערפאַר, זאָגט מען, גע־וואָלט מאַכען דורך אַטינדזשערס קאַנדי־דאַטור אַ פּרוב צו שטורמען די דעמאָ־קראַטישע פעסטונג אין ניו־יאָרקער שטאַט.

אויף וויפיל דאָס האָט זיך די רעפּוב־ליקאַנער גישט אַיינגעגעבען, צייגט דער פאַקט, אַז פּרענקלין רוזעוועלט, דער דעמאָקראַטישער קאַנדידאַט פאַר גובער־נער, איז ערוועהלט געוואָרען, און נישט אַטינדזשער,—דער רעפּובליקאַנער קאַנדי־דאַט. מען מוז אָבער צוגעבען, אַז אַטינד־זשער האָט געצויגען אַזוי פיל שטימען, וואָס אין ניו־יאָרקער שטאַט האָט נאָר

ליסטישער קאָנגרעסמאַן, איז הייַנטיגעס מאָל דורכגעפאַלען אין זיין שטאַאַט, אין וויסקונסין.

ער איז בעזיגט געוואָ־רען דורך זיין רעפּובליקאַנישען געגנער. עס זענען אויך אַרויסגעפאַלען פון דעם נייַעם קאָנגרעס די צוויי יודישע קאָנ־גרעס־לייט פון ניו־יאָרק. וויליאַם קאָהען און מאיר דושיקאַבסאָן.

אָבער די צאָהל יודישע קאָנגרעס־לייט אין דעם נייַעם קאָנגרעס האָט זיך אין סך־הכל נישט פערקלענערט. אנשטאָט די דרייַ אַרויסגעפאַלענע יודישע קאָנ־גרעס־לייט זענען אַרייַנגעקומען דריי אַנדערע. איצט ווילען מיר אין דעם אַמעריקאַנער קאָנגרעס האָבען די זעקס אַכט קאָנגרעס־לייט. פיר פון זיי זענען אויסגעקליבען געוואָרען אין ניו־יאָרק, אייַנער אין טשיקאַגאָ, אייַנער אין פענסילוואַניע, אייַנער אין ניו־דזשערזי, און אייַנער אין קאַליפאָרניען.

ווען מיר רעדען וועגען דעם יודישען מיטגליד פון אַמעריקאַנער קאָנגרעס, וואָס איז אויסגעוועהלט געוואָרען אין קאַליפאָרניען, איז כדאי צו בעמערקען אַז דאָס איז אַ פרוי, מרס. פלאָרענס איז איהר נאָמען. דאָס איז די איינציגע פרוי, וואָס איז אויסגעקליבען אין אַמ־ריקע אויף אַ בשותפות'דיגען רעפּובלי־קאַנער־דעמאָקראַטישען וואַהל־צעטעל, סיי די רעפּובליקאַנער סיי די דעמאָקראַטען האָבען זיך געאַייניגט אויף איהר קאַנ־דידאַטור.

דער עלטסטער יודישער קאָנגרעסמאַן אין דעם נייַעם קאָנגרעס בלייַבט ווידער אַדאָלף מאַבאַסאָ פון שיקאַגאָ. קאָנגרעס־מאַן מאַבאַסאָ איז איינער פון די עלט־סטע מיטגלידער פון אַמעריקאַנער קאָנ־גרעס, און איז דער ערשטער אין קאַמף פאַר בעסערע אימיגראַציע־געזעצען. האָ־בענדיג מיט זיך אַזעלכע

לאדזער כראניק.

זיצונג פון שטאט-ראט קאמיסיע

(מ) הייגט קומט פאר א זיצונג פון דער פינאנץ-קאמיסיע בײם שטאט-ראט. דאנערשטאג קומען פאר זיצונגען פון דער קאמיסיע פאר אלגעמיינע ענינים און דער ארבײטס-קאמיסיע. אויפ'ן סדר-היום שטעהען א רײה אקטועלע ענינים.

אויסשטעלונג פון ראמאן ראזענטאל

אינגנזכען קומט פאר אין לאדז אנ־אויסשטעלונג פון דעם יונגען מאלאנט־פולען מאלער ראמאן ראזענטאל.

דאנק בריף דער ווילקער שוהל

(--) דער קאמיטעט פון דער ווילקער שוהל האט בעקומען א דאנק-בריף פון דער קאנצעלאריע פון מלוכה-פרעזידענט מאשמשוצקי אויף דער צוגע־שיקטער בעגרוסונגס-דעפעשע צום צעהן-יעהריגען יובל פון דער פוילישער אונאפהענגיגקייט.

אנפאל

(§) נעכטען אוועגד איז אנ'אונבע־קאנטער אנגעפאלען אויף דעם 22-יעה־דיגען יוזף בראדסקי פון יאנינא 5 און איהם געגעבען א זעץ מיט א מעס־ער זאר אופער'ן קאפ. פאגאטאוויץ האט דעם פערוואונדעטען ערטזילט הילף.

באנדיטען-אנפאל אויף א ווילע איז כאינע

די בעפאלענע עפענען א שיסעריי און שטעלען א העפטיגען ווידערשטאנד די באנדיטען

(§) עהערנעכטען דרײ בײנאכט האָ־בען בעוואפענטע באנדיטען געברוכט אויספיהרען אנ'אנפאל אויף דער ווילע פון קאראל גומעלט און כאינע. צוליב א גלוקליכען צופאל האט זיך די באנ־דיטען דער אנפאל נישט איינגעגעבען.

די געשיכטע איז פאלגענדע:

אין דער דערמאנטער צײט איז דער איינעגנומער פון דער ווילע, דער 48־יעהריגער גומעלט געזעסען אין זײן קאבינעט מיט זײן פרוי, נישט קענ־דיג שלאפען, ווײל ער האט זיך גע־פיהלט שלעכט. אין א צימער נעבען קאבינעט איז געשלאפען גומעלט'ס זוהן דער 18-יעהריגער ברונאן. צווישען 2 און 3 א זײגער בײנאכט האבען זיך דער ווילע דערהערט געהײמנים־פולע שארלען, וואס האבען זיך געטראגען פון דער וואראנדע. דער איינגעגנומער האט זיך אנגעהויבען צוצוהערען צום דאזיגען שטילען גערויש אין דער שטיל־קייט פון דער נאכט און איז לסוף צו צום פענסטער א קוק טון פון וואנען עס טראגט זיך דאס גערויש. צוקומענדיג צום פענסטער האט ער בעמערקט, וויעס בעוועגען זיך בעדעם אזיגע געהײמ־נים־פולע שאטען פאר'ן פענסטער. ער האט זיך אויעקגעשטעלט אין א ווינ־קעל מען זאל איהם נישט זעהן און זיך צוגעקוקט, וואס דא קומט פאר. פלוצ־לינג האט ער דערזעהען א מענש מיט א רעוואלווער אין האנד, וואס געהט צו צו דער ווילע. עס איז פאר איהם קלאר געווארען, אז דאס זענען באנדיטען. די באנדיטען האבען זיך דערנעהנטערט צום ערשטען שטאק פון פאלאץ, וואו עס וואוינען גומעלט'ס עלטערן, 2 זקנים.

נישט-ווייסענדיג צו די באנדיטען האָ־בען שוין אויסגעפיהרט דעם אנפאל, האט גומעלט אויפגעוועקט דעם זוהן, איהם געגעבען א רעוואלווער אין האנד ארײן און אלײן געגומען א ישגער-בוקס און זיך אויעקגעשטעלט נעבען דער אײנגאנגס-טיר איז בעשלאסען. נישט געקוקט אויף זײן שוואגען-צו־שטאנד צו שטעלען א העפטיגען ווידער־שטאנד די באנדיטען.

גומעלט האט אין פלוג בעשלאסען צו ווארטען, נישט וועלענדיג פריהער שו־סען. אבער הערענדיג ווי די באנדיטען עפענען שוין די קאָרידאָר-טיר, איז ער צו צום פענסטער און עטלוכע מאל אויסגעשאסען. עס האט זיך דאן גע־עפענט א געגענזײטיגע שיסערײ, פון וואס עס האט זיך אויפגעלאבט די גאנ־צע דינגערשאפט. דער הויף איז בע־לויכטען געווארען און עס האט זיך אנ־געהויבען א פארמעלע שלאכט. די באנ־דיטען האבען בסדר געשאסען, מאכענ־דיג זיך א וועג צו קאנען אנטלויפען, וואס עס איז זײ אויך געלונגען.

גומעלט'ס זוהן איז בעגלײטונג פון א דונער, זענען בײדע בעוואפענטע מיט געוועהר מיט א קוטש אויעק אויפ'ן פא־ליצײ-פאסטען און געמאלדען וועגען אנפאל. עס זענען באלד אראפגעקומען אויפ'ן ארט עפליכע פאליציאנטען, וואס האבען אונטערגענומען אנ'אויספאר־שונג. אויף די וועגד און די טורען האט דיא פאליציי געלאזט אויפשטעלען די שפורען פון די באנדיטען העגד.

עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז עס זענען געווען 5 מאן און זײ האבען צוערשט געהאט דורכצופיהרען א אנפאל בײ די אלטע גומעלטס, וואס וואלטען זיך זיכער נישט געקאנט וועה־רען.

אזוי ארום זענען צוגלוב א גלוקליכען צופאל אָפּגעראטעוועט געווארען עטלי־כע פאמיליעס פון א בלוטיגען אנפאל.

פאליציי האט אונטערגענומען א גע־יעג נאך די ענטקומענע באנדיטען.

גרויסע גנבה איז אלעקסאנדע־רער גלח'ס וואוינונג

די גנבים געכאפט געווארען א דאנק די געפינענע שפורען פון די ליינגער-אפדריקען

(§) זונטאג אין דער פריה בעת דער גלח זינמונט נאיעוויטש פון אלעקסאנ־דער האט אפגעריכט דאס גאטעסדינסט אין דער קירך. האבען אונבעקאנטע גנבים זיך ארײנגעקריגען אין זײן וואו־נונג און האבען דארט אויסגעפיהרט א דרײסטע גנבה. מיט דער הילף פון נאכ־געמאכטע שליסלען האבען זײ אויסגע־מאכט אלע שופלאדען פון די שענק און ביורקעס און פון דארט ארויסגענו־מען א רעוואלווער, 5 דאלאר, 35 זל. און א סך ציהרונג און ווערט-זאכען פון א אלגעמיינעם ווערט פון 5000 זל. נאכ'ן אויספיהרען די גנבה זענען די גנבים אנטלאפען אין א אונבעקאנטער ריכטונג.

די גנבה איז ערשט בעמערקט גע־ווארען נאכדעם ווי דער גלח איז אהיים־געקומען פון דער קירך. ער האט וועגען פאל געמאלדען דער אלעקסאנדע־רער פאליציי, ווײל האט זײן איהר זײט דאס צו וויסען געטון דורך פעלעפאָנ־פאליציי-קאמענדאנט קאמיסאר נאוואק. די תיכף דורכגעזיהרטע אויספאָרשונג האט פעסטגעשטעלט, אז די גנבים האָ־בען איבערגעלאזען שפורען אויף די שענק און ביורקעס, אזוי ארום איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די גנבה האבען אויסגעפיהרט די פראפעסיאָנעלע גנבים העגריק ווירעמפאוסקי פון קאש־טשושקי 9 אין כאינע און יוזעף מי־לינסקי פון כאינע. בײדע זענען שוין געזעסען אין תפיסה פאר א ריטה גנבות. פאליציי איז תיכף אויעק אין דער וואוינונג פון די צוויי חברה-לײט, וואס האבען גראד געמאכט אנ'ארענטליכע כוסה און געשמידטע אין קײטען זענען זײ אָפּגעפיהרט געווארען אין אויספאר־שונגס-אמט.

ווערענד ג געגומען אויף א קרײץ־פערהער, האבען די גנבים זיך מודה געווען אין דער טאט, אנגעבענדיג די נעמען פון די פאטערס, וועמען זײ האָ־בען פערקויפט דאס בע'גנב'עטע ציהרונג.

צוויי פון די פאטער'ס זענען אין א באלוטער מלינה ארעסטירט געווארען און מען האט בײ זײ געפונען פיל ציה־רונג, דערונטער אויך פון דער גנבה בײם גלח. די פאטער'ס פערענטפערן זיך, אז זײ האבען נישט געוואוסט, צי דאס זענען גע'גנב עטע זאכען. זײ זענען ארעסטירט געווארען.

„אאוים"

צו דער רײה לאדזער פערוויילונגס־לאקאלען קומט צו איינער פון די גרעס־טע רעסטאראנען, וואס עס וועט אהן ספק זײן „אאוים", וואס ווערט בקרוב געעפענט אויפ'ן ארט פון דער געוועזע־נער „טעאטראלקא" און פילהארמאניע.

דער דירעקטאר ה' ביען, אנ'אויסגע־צײכענטער פאכמאן און דער נאסטראָ־נאָמישער בראנזשע, האט אונז ער־קלערט, אז זײן לאקאל וועט האבען די אויפגאבע צו געבען דעם לאדזער פוב־ליקום די געלעגענהײט צו פערברענגען אנגענעהם די צײט בײ א גוטען אָר־קעסטער און אויראָפּעאישע ארטיסטי־שע פּראָדוקציעס און א פײנער קוך מיט גוטע משקאות. מעהר קאן איך אײך נישט זאגען, דאס לאדזער פובלי־קום וועט זיך אלײן איבערצײגען און דער וואהרהאפטיגקייט פון מײנע הב־מחות.

וואהל-קאלענדאר צו דער קראנקען-קאסע

וועט הײנט פעסטגעשטעלט ווערען.

(:) ווי מיר דערוויסען זיך זאל הײנט ענדגילטיג אויסגעארבײט ווערען דער וואהל-קאלענדאר פאר די וואהלען אין דער קראנקען-קאסע. דער וואהל-קאלענ־דאר וועט מארגען בעשטעטיגט ווערען אויף דער מארגענדיגער זיצונג פון דער פערוואלטונג.

וואלטשאק בעקומען קלעפ פון די פראכעס.

(:) אין לאקאל פון פערבאנד פון די וואר שאיער טעקסטיל-ארבײטער איז איינגעגעכטען פארגעקומען א דעלעגאטען־צוזאמענפאהר פון די בעזונדערע אפטײ־לונגען אין לאנד. אין א געוויסען מא־מענט זענען אין לאקאל ארײן א גרופע „פראקעס" און עס איז געקומען צו א געשלעג. צווישען אנדערע האט אויך בעקומען קלעפ דער סעקרעטאר פון לאדזער טעקסטיל-פעראיין ה' וואלטשאק.

א שאפער פער'משפט אויף צווייל חדשים תפיסה.

(§) דעם 1. יולי ד.י. זענען די דורכ־גאהער אויף ראקיטשנער גאס געווען עדות פון א שווערען אויטאָ-פאר־פאל, אין וועלכען עס איז שולדיג געווען דער שאפער. צוליב דעם, וואס ער איז צו גיך געפאהרען מיט'ן אויטאָ אין דער בעלעבטער גאס געבען מאנאפאל אוי אובערגעפאהרען געווארען א געוויסער אנדזשעי טארנאווסקי, וואס האט בע־קומען זכרון קינמאל נישט צוריק־בעקומען — וואלט דאך עס אודאי זײן אנ'אומרעכט קעגען איהר, זי אוצט אי־בערלאזען. אזוי האב איך געגלויבט און איך בין דערויבער פעסט בעשטאנען דע־רויף, אז אנדרעי זאל נוט וואגען אפילו מעהר צו טראכטען פון אובערלאזען זײן פרוי און קינד און אנטלאפען.

מיר אין נוט גרונג אנגעקומען איהם צו בעוועגען, אז ער זאל זיך אפזאגען פון זײן בעשלוס. איך האב געמוזט אנ־ווענדען אלע מיטלען. און ווען קײן שום זאך האט נישט געהאלפען, האב איך זיך געווענדעט צו איהם און א שטרענ־גען. פארמעלען טאן און איהם געזאגט: „אנדרעי מיכאלאווטש ליבפאוו, אויב איהר וואגט אויסצופיהרען אטער בע־שלוס, אזוי וועל איך אויך פון הײנט אן זיך מיט אײך מעהר גארנישט אנ־קערען".

ער האט געפרוגט ווײטער טענה'ן, אבער ס'האט איהם נישט געהאלפען. דערצו איז טאקע איהם אלײן גארנישט אזוי גרונג געווען זיך אויעקצורײסען פון דער פרו, ווען ער האט אזוי הײם געליבט, און ווען ער איז אויעט גע־ווען די מוטער פון זײן קינד.

.8

אנדרעי זעגען מיר בײדע, אנדרעי און איך, געווען צוריק בײ קופיאטושא'ן און צימער. קופיאטושא און דאס קינד זעגען נאך אלץ געשלאפען. א שטיק צײט זעגען מיר בײדע געזעסען, שווי־גענדיג, ווען געווארט. בײ קופיאטושא ווען איך אויפגעוועקט דאס קינד, האט אנדרעי אויפגעהויבען דאס קינד פון דער בעט, אויפגעוועקט אויף אים אויפ'ן מיטל פון דער שטוב

באדענוויזער-באלעט
אין „פילהארמאניע"

חנעט און מארגען אוועגד מרעטאויף אין „פילהארמאניע" דער בערוהמטער באדענוויזער-באלעט פון ווען.

פאליציי-אבלאווע
אין די מלינה'ס.

(וו) עהערנעכטען בינאכט זענען אין אלע לאדזער מלינה'ס דורכגעפירט געוואָרען אבלאווס און פאלוצין האט ארעסטירט 36 פערזאָן, וואס ווערען שוין לאנג געזוכט דורך די גערינכטען פון גאנצען לאנד.

פון יודישען פאלקס-אונווער-זימעס, שענקעוויטשא 3/5

שבת 8 אוועגד וועט אין לאקאל פון יודישען פאלקס-אונווערזיטעט שענקעוויטש 3/5 ד"ר ז. עלענבערג האלטען א דעבאטראט א.ד.מ. „די קאנסטיטוציע פון די פעראייניגטע שטאטען אין צפון-אמעריקא.

קאנפערענץ איז מאגיסטראט
וועגען דער יודישער שחיטה

בעשלוס צו פערווערען זונטאג ביינאכט צו שעכטען ווערט רעווידירט

(ג) די פלוישער-ארבייטער האבען מום לערך 3 וואכען צורוק דערלאנגט דעם לאדזער מאגיסטראט א בופעט וועגען ווירקען, אז עס זאל אין די לאדזער שעכט-הייזער נישט ערלויבט ווערען צו שעכטען אין דער נאכט פון זונטאג אויף מאנטאג. דער מאגיסטראט האט דאס געגומען אין אכט און דעם פארלעצטען זונטאג ביינאכט אין שוין נוט געשאכטען געווארען, נאר ערשט מאנטאג 8 פרוה.

די פלוישער-הורטאונגען, ווי אויך די קצבים-דעמאלוסטען האבען אין דעם איינגעזאגט א גרויסען מאטעריעלען שאדען, ווייל אויב עס איז מאנטאג בעגונען נישטא קיין פריש פלייש, בלייבט דאס פלייש נישט פערקויפט דעם זעלבען טאג.

צוליב דעם האבען זיי זיך געווענדעט צום פרעזידיום פון מאגיסטראט מיט א מאטיווירטען מעמאריאל וועגען מבטל מאכען די פערארדנונג.

הייטיגע וואך זאל דער ענין נאכאמאל געשטעלט ווערען אויף דער מאגיסטראט-זיצונג.

ווינקעל מורה-הוראה
שלייערט אייז אגט
א פערלאזענע פ"וי

די אומגליקליכע שיקט א הארצרייסענדען בריף צו דער כהלה

(ג) די כהלה האט געכטען דערהאלטען א הארצרייסענדען בריף פון א גרויסער פרוי גומעל גאלדשטיין פון פולנאצנא 16; אין דעם בריף גיט זי אויבער די טראגישדיגע פון איהר לעבען, אז בעשלוסנס דערהויפט אין איהרע לידען א ווינקעל-דיין.

דורכגעדרונגען מיט טרעהרען און וועהטאג דערצעהלט פרוי גאלדשטיין, אז זי האט געוואוינט מיט איהר מאן פייוועל גאלדשטיין אויבער 6 יאהר און געהאט צוויי קינדערלעך. אבער צולוב מאנגעל און פרנסה איז אויסגעבראכען מחלוקת'ן. צו די קרינגערען האט שטענדיג דער דערפיהרט דער מאן. זי האט איהם דערויבער אנגעהויבען חושד צו זיין, אז זי איז איהם שוין נמאס געווארען. צוליב דעם האט זי אפגעווארפען דעם מאנ'ס פארשלאג וועגען א גט. לכוף איז איהר פייוועל אנטלאפען פון דער היים.

די פרוי מיט די קלייגע קינדער זענען געבליבען אהן מומלען צו לעבען. די צרות האבען איהר געטרובען צו רופען איהם צו א דין-תורה. און דא האט א ווינקעל-מורה-הוראה זיך בעמיהט איהר אינצושלייערן א גט...

די פרוי האט געטענט'ם: „אז איך וויל נישט נט'ן זיך, איז וויל שלום". דער ווינקעל-מורה-הוראה האט זיך אבער געבייזערט אויף איהר און ווען דאס האט נישט געהאלפען, האט יענער געגומען צו-הולף צוויי אנגערע ווינקעל-ריינים און ארויסגעגעבען דעם יונגען מאן פייוועל גאלדשטיין א היתר, אז ער מעג נאכאמאל חתונה האבען.

די פרוי איז אזוי ארום געבליבען מיט איהרע קליינע קינדער אהן שפייזער.

די כהלה נעמט אונטער א חקירה ודרישה.

טעאטער און מוזיק
פון דער כאנצערט-עסטראדע.

אין הייריגען מוזיק-סעזאן ארדענט אין קאנצערט-דירעקטאר ה' אלפרעד שטרויך לויט'ן בייספיל פון די פריהערדיגע יאהרען א גאנצע סעריע פון סאליסטען- און אנסאמבל-קאנצערטען, ווי אויך רעציטאלען מיט'ן אנטייל פון ערשטקלאסיגע וועלט-בעריהמטע קינסטלער און ווירטואזען.

א בעזונדערען מוזיקאלישען געניס האט פערשאפט דעם לאדזער עולם דאס „דרעזדענער קווארטעט", וועלכער האט דורך די מייסטערהאפטע דורכפיהרונג פון בעטהאווענ'ס און שובערט'ס קווארטעטען, בעזונדערס אבער דורך די אויסערגעוועהנליך סובטילע אינטערפרעטאציע פון צוויי טייל אין טשייקווסקי'ס קווארטעט (מיט דעם לייטמאטיוו פון דעם רוס שען בורלאצקען ליד: „עי אורניעם") ממש בעצויבערט דאס פובליקום. עס איז ווירקליך צו בעוואונדערן, וואס פאר א פ רטשריט די לאדזער מוזיקליבענדע וועלט האט געמאכט, זיך „אויסלערענדיג" צו הערען קאמער-מוזיק, אז די איידעלסטע און סובטילסטע פארם פון מוזיקאלישער אויסדרוקס-מעגליכקייט, נישט בלויז מיט דער געהעריגער אויפמערקזאמקייט, נאך אויך מיט גרויס ענטוזיאזם.

פאריגען דאנערשטאג. האבען מיר ווידער געהאט דאס פערגניגען צו הערען דעם בעריהמטען פידל-ווירטואז וואסא פריהאדא, וועלכער ווערט (און מיט רעכט) פון דער אלגעמיינער מוזיק-קריטיק בעצייכענט אלס: „פאגאניני רעדיווויוס" (דער צוריק אויפגעלעבטער פאגאניני) צוליב זיין פאבעלהאפטער טעכניק, וועלכע ווייס ממש נישט קיין גרענצען אין קיינע שוועריגקייטען. אבער ה' פריהאדא האט דאסמאל דורך זיין קלארער און איבערלעגטער אויספיהרונג פון באך'ס „צואקאנא" און וויעטאנס קאנצערט ארויסגעזיצען, אז ער האט אויך די פערשטענדעניש זיך צו פערטיפען אין סטיל און גייסט פון די „קלאסיקער" און ערנסטע מוזיק-ווערק, און האט דערמיט איבערצייגט, אז ער שטרעבט צו דערגרייכען די מדרגה פון ערנסטע פידעל-ווירטואזען.

צו דער גרויסער צאהל קלאוויר-ווירטואזען, וואס היבען זיך שוין ערהארבעו א וועלטריף, געהערט בלי פסק אונזער בן עיר קארל שרעטער. ער איז א פיאניסט פון ווירטואזער קראפט און דערביי שטענדיג פון נאבעלער האלטונג ביי דער דורכפיהרונג פון ערנסטע מוזיקאלישע ווערק.

א צוציהונגס-קראפט פון ערשטער ארדנונג זענען געווען די צוויי קאנצערטען פון אונזער צווייטען בן-עיר ארטור רובינשטיין, וועלכע האבען געטראגען דעם כאראקטער פון א געזעלשאפטליכען געשעהעניש. מיר האלטען עס פאר איבערפליסיג צו ווידערהאלען די מיינונגען און הסכמות, וועלכע זענען ווענען אט דעם געניאלען קינסטלער מכמת שנים שוין ארויסגעזאגט געווארן פון די גרעטסטע מוזיק-קריטיקער, ער בעהערשט פולשטענדיג סובזרען דאס קלאוויר און בעת זיינע ביידע קאנצערטען האט רובינשטיין ווידער בעוויזן זיינע גרויסע מוזיקאלישע אנלאגען, זיין מייסטערהאפטע טעכניק און פיינע הלעני דע אינטערפרעטאציע פון די ליריקער און ראמאנטיקער: ש פען, שובערט. א בעזונדערע פערשטענדניס האט רובינשטיין פאר די וועה פון די מאדערניסטען: ראוועל, דעבוסי, פראקאפיעוו, אלבאנעל, וועלכע פידערן א בעזונדערע סובטעלע אויספיהרונג און אויסטייטשונג.

רעדענדיג פון אונזערע „לאדזער פיני דיר", דערוויקט זיך ממילא דאס הייסע און אויפריכטיגע פערלאנגען צו זעהען אין צו הערען אויך דאס דריטע לאדזער קינד, דעם בעגאבטען איר, פראץ זיין יונענד, אין מערב-אירופא שוין בעקאנטען יודישען קאמפאזיטאר, אונזער בי-סיר: פאוועל קלצקי. עס וועלן פאקטיש געווען א גרויס פערדינסט פון אונזער אימפרעסאריא און א געווינס פאר די לאדזער מוזיקאלישע וועלט, ווען מען וואלט אראנזשירט א כפעציעלען קאנפערטאראי-אוועגד, געווידמעט פאר די ווערק פון טאלאנטיראלען קלייצקי, וועלכע האבען זיך שוין קונה שם געווען אויף די קאנצערט-עסטראדעס פון די גרעסטע מוזיק-צענטרומס (לעצטנס מיט גרויס ערפאלג אויסגעפיהרט אין בערלינער פילהארמאניע אינטער פערזענלעכער לייטונג פון קאמפאזיטאר).

אקארד.

ווען איהר געהט
אריבער די נאס,

קוקט מיט אפענע אויגען: איהר קענט בלייבען אנ'אויפיגער קהלי-קע, אדער גאר געפינען דעם טויט

היט זיך, מען זאל איך נישט איבערפארען!

ZEGAREK

ZENITH

TO SZCZYT PRECYZJI

יידיש טעאטער
אין פילהארמאניע זאל — נארוטאוויטש 20 —

אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן און א. קאמפאניעעץ

מיט'ן אנטייל פון די ליבלינגס-ארטיסטען **באריסאווא, ראבינאוויטש**

און די בעקאנטע פרימעדאנא **נאדיא קארעני**

מארגען מיטוואך, דעם 5-טען, 9 אוועגד

גרויסע פאפולערע פארשטעלונג פון 1 ביז 50.

צום 5-טען מאל

חלומות פון ליבע

אין 3 צקטען מיט 25 נומערן געזאנג און טענץ פון ליליען רעזשיסירט פון ל. ראבינאוויטש.

צו יעדען בילעט ווערט צוגעגעבען אומזיכט דער בעליבטער קופלעט **אצי-טאצי** נעזונגען דורך באריסאווא.

אין אלע פיעסען נעמען אנטייל לויט א.ב. פרויען: בעזמאן, באריסאווא מאכאראווסקא, נערה, פאדערמאן, קאמפאניעעץ. מענער: אריעל, אייזענבערג, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, מאטקאוו, נייהויז, פאלאנסקי, ישראל קאמפאניעעץ, ראבינאוויטש, ראקאוו.

אדמיניסט.—מ. ארנוואלד. מוזיקאלישע לייט.: ל. זעלמאן.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער פילהארמאניע.

פרייטאג ד. 7 דעצעמבער קומט פאר די פרעמיערע

!! די פערשטמטע כלה !!

די פייערליכע עפנונג
פון דער אויסשטעלונג פון אברהם נימאו

(—) שבת אוועגד אין אין דער שמאָ טושער קונסט-נאלעריע (שענקעוויטש-פראק) פארגעקומען די פייערליכע עפנונג פון דער אויסשטעלונג פון בעריהמטען אברהם נימאו.

צו דער אויסשטעלונג זענען געקומען א גרויסע צאהל פון די אנגעזעהענסטע פערזענלכקייטען פון אונזער שטאָט, פון די אפיציעלע און קונסטלער-קרייזען. עס האבען בלוין געפעהלט די גבירים, וואס האבען, לעדער, פאר קונסט אזא קנאבען חוש. און דאס איז א גרויסער שאד, ווארום אברהם נימאו וואלט נישט אין גביר'ישען סאלאן אין לאדז געקאנט בעצירען מיט זיינע הערליכע ווערק, א גרויסער טייל פון וועלכע עס געפינען זיך אין די בערוויטענדסטע קונסט-מוזעאומס פון דער וועלט.

די אויסגעשטעלטע בילדער פערבלעבען דאס אויג מיט דער הערליכער ארט ישראל-זון, מיט דער רעכטקייט אין דער שפע פון די פארבען. אברהם נימאו איז א מאלער, וואס אויסלעגט פערמאגען מיר וועגען.

די עפנונג פון דער אויסשטעלונג און אויסגעפאלען זעהר אימפאזאנט און עס איז בלויז צו בעדויערן, וואס די דרעק-ציע פון דער שמאטושער גאלעריע האט פאר א קונסטלער פון אזא פערגעהם, ווי אברהם נימאו, נישט אפגעגעבען דאס גערעכטיגע ארט. נישקשה, מען האט זיך געקאנט פערגנוגען אינצווארד-גען אב'אויסשטעלונג פאר אהם אליין, אז ער זאל זיך אנזעהן...

אבער לאמיר האפען, אז דאס לאר-זער פובליקום וועט וויסען אפצושאצען די מעלות פון'ם גרויסען מאלער און אהם בעדאנקען פאר זיין קונסטלערי-שע לייסטונגען, ווי ער האט דאס עהר-ליך פערדיענט!

אטלעט ווילדמאנ'ס זוהו פער'משפט
אויף 2 יאהר שווערע תפיסה

(§) געלטען אין דורכ'ן הונען קרייז-געריכט פער'משפט געוואָרען אויף 2 יאהר שווערע תפיסה אין צו פערלירען אלע רעכט שמואל ווילדמאן, א זוהן פון בעקאנטען אטלעט. שמואל ווילדמאן איז מום א צייט צוריק ארעסטירט אין טעש געשעפט אויף פעטריקאווער 34 און געהוסען זיך ווייזען פלוטען. דער-ביי האט ער עפליכע צוגע'נגב'עט און ארויסכאפענדיג פון שופלאד 15 זל., האט ער געגומען אנפלויפען. טעשגער האט אויהם נאכגעיאגט און געכאפט.

דער אנגעקלאגטער האט זיך פער-טיידיגט, אז די פלומען, וואס מען האט ביי אויהם געפונען פערשטעקט אונ-טער'ן פאלטא האט ער נישט גע'ננב'עט, נאר געקויפט אין אנ'אנדער געשעפט. היות ער האט נישט געקאנט אנגעבען וואו ער האט זיי געקויפט, האט דאס גערוכט אויהם אנגערעכנט פאר שולדיג און ארויסגעפראגען אזא הארבע שטראף.

גרויסע פארבערייטונגען צו דער
חניכה-אקציע פון קק"ל

דער קרן-קימת-קאמיטעט איז שוין צוגעטרעטען צו מאכען גרויסע פארבע-רייטונגען צו דער טראדיציאנעלער חנוכה-אקציע, וועלכע וועט הייטיגע יאהר פארקומען אין א פארגרעסערטער מאסשטאב צוליב דער גרויסער אקציע, וואס איז פראקלאמירט געוואָרען אין פוילען מיט'ן אנקומען פון דער א"י-דעלעגאציע.

אין פראגראם פון דער חנוכה-אקציע איז אויך פארגעזעהען א גראנדיעזער חנוכה-אוועגד, וועלכער וועט פארקומען דעם 13. דעצעמבער אין פילהארמאניע-זאל.

די גרויסע סימפאטיעס, וואס דער קרן-קימת האט זיך ערוואָרבען בייד ברייטע יודישע מאסען אין משך פון זיין לאנג-יעהריגער טעטיגקייט, גיט דו פולע זיכערקייט, אז די אקציע וועט ארויך מיט דעם געוואונשענעם ער-פאלג.

זיך געפונען

אריגינעלער ראמאן פון דער נייער יודישער תקופה

פון י. ל. ליפשיץ

(פארטזעצונג).

ווען זי האט געענדיגט רעדען, איז די פינף טויזענד קעפיגע מאסע א גאנצע היבשע צייט נאך אלץ געזעסען שטיל. זיי האבען אפילו מורא געהאט אפצוכאפען דעם אטעם, אום נישט איבערצורייסען די הייליגע שטימונג.

די ניו-יארקער פני האבען איהר זוהו וואָרים געדריקט די האנד, יעדער איינער האט פאר איהר אויסגעדריקט זיין בעגייסטערונג אויף זיין שטייגער. העגרי דער דיפלאמאט האט בעמערקט: „כאטש איך שטים לחלוטין נישט איין מיט איי-ערע געדאנקען, אבער איירע וואונדערבארער כח הדבור, האט מיך זעהר בעגייס-טערט".

דוד, דער לץ, האט זיך גע'חכם'עט: „איהר האט גערעדט פונקט, ווי א רבורה הנביאה, וואס מיין העברעאישער לעהרער האט מיר דערצעהלט צו מיין „בר מצות". יענע דבורה איז געווען „א מלחמה-העלדין" און איהר זייט אויך א העלדין, איהר קעמפט זעהר בראוו פאר'ן זייאניזם (ציוניזם).

רעווערענד אייק, האט זיך אויסגעדריקט: „איהר וואלט געווען א גרויסער געווינס פאר'ן רעפארם-יודענטום!..

מעקיי, דער גוטער, האט מיט אמת'ע התלהבות געזאגט: „איהר האט רעכט! איהר האט רעכט"!

פעליקס דער פילאנטראפ, האט איהר איינגעלאדען צו קומען מיט א וויזיט ביי געלעגענהייט.

מערי, די יונגע, האט בעמערקט מיט אנ'איפערזיכטיגען טאן: „אלע מענער ערגעטערען אייך"!

און ווען אלע זענען זיך צוגעגאנגען, האט איהר לו דער שווייגער, זעהר זאָרים געדריקט די האנד, און האט אין א שטילער בעגייסטערונג געזאגט:

— איהר ווילט מיר נישט זאגען אייער צוטטען נאמען, וועל איך אייך אנ-ריופען „בערטע די שעהנע שוועסטער"! — איך זאג אייך דעם אמת פון מיין טי-פען הארצען, אז איך האב זעהר פיל פון אייך הייגט געלערנט כאטש איך קען נאך אלץ נישט משיג זיין, ווי אזוי מיר זענען א נאציע, אבער איך פיל, אז איהר בעויצט אין זיך עפעס אזעלכעס, וואס מיר, אמעריקאנער, קענען דאס נאך נישט פערשטעהן, דעריבער וועל איך פון הייגט אן דענקען און לערנען. און ער האט זי בעגלייט אהיים.

21-טער כאפיטעל
לו איז פערליבט.

לו דער שווייגער, איז געווען איינער פון די צוועלף גרעסטע לייט. וואס אנ-קעל סעם האט ארויסגעגעבען. א מאן מיט א גרויסען גייסט, מיט א הויכער נשמה און מיט א ברייט ווייט הארץ פאר אלע אונטערדריקטע. און אין דער זעלבער צייט א מאן מיט א פראקטישען בליק אויפ'ן לעבען. ער זיצט איצט פערטיפט איבער זיי-נע גרויסע דיקע ביכער. ער מוז אויפקלערען א גרויסען סאציאל-עקאנאמישען פראב-לעם, וואס די אמעריקאנער רעגירונג האט איהם אנפערטרויט. ער זיצט פערזונקען אין מחשבות, ער שרייבט און רעכענט, רעכענט און שרייבט. זיין פערטראכטער לינקאלן-פנים קנייטשט זיך, אבער ער קען זיך בשום אופן נישט אויספלאנטערען. ס'וואונדערט איהם אויף זיך אלין, דאס הייט נאך מיט איהם קיינמאל נישט פאסירט ער נעמט איינעם פון די ביכער, וואס ליגען אויפ'ן טיש, שטעלט זיך פלוצלונג אויף, שפאנט מיט שנעלע טריט אין דער לענג פון זיין גרויסען צימער, אהין און צוריק, אבער אהן ערפאלג. ער פיהלט, אז ער איז נישט „ער". עפעס קומט פאר אין זיין נשמה, וואס ער קען דאס נישט ערקלערען. ער האט זיך צוגעלייגט אויף דער סאפע און האט זיך פערטראכט. ער איז אזוי געלעגען, ביז ער איז איינגע-שלאפען ווארכענדיג. און איהם דוכט זיך, אז עס האלט ביים פערגעהן פון דער נאכט, די שטערען ווערען בלאס און א העלערע ליכטיגקייט הויבט אויף זיין נשמה, און פאר זיינע אויגען לייכטען, ווי פון שטערען צונויפגעשטעלט, די פסוקים פון שיר השירים: „איך שלאף, נאר מיין הארץ איז וואך; פיל וואסערען קענען נישט פערלעשען די ליבע; ביז דער טאג קומט, און די שאטענס צולויפען זיך"...

און ער געפינט זיך אין אנ'אומבעקאנטען לאנד, מיט א פרעמד אומבעקאנט ליכט, ער איז פערטראכט און צוטומעלט, אזוי ווי איינער, וואס לאזט זיך אין וועג, און ווייס נאך נישט וואוהין...

ער שעהט צווישען אויפבירט-בוימער, וועמעס בלעטער אין צווייגען, זענען שטיל געלעגען אויף דער לופט, און קיין ליכט איז נישט געפאלען אויף זיי. ער פיהלט, ווי עפעס איינער א בעל מופת גלעט איהם זיינע האר, זיינע באקען, און ער ווערט בענעט מיט א גייעם מין כח, און ער קומט צו אים וועמעס וואסערען זענען צוריק געפאלען, און אויף די גרויסע זאמד-ברעגעס איז געזעסען איינע א נישטאלט אין איהר פנים האבען זיך געזעהן די אנדערונגען פון יון און וואלקען, שאטען און ליכט, און זי האט געזונען פאר איהם פון גוטס און שלעכטס. פונ'ם עבר און פון עתיד. און ער קוקט ארייז אין איהרע גרויסע ליכטיגע אויגען און זעהט דארט אלעס, נאר נישט זיך אלין... אויף איהר קאפ און ברוסט טראגט זי פערוועלקטע הערבסט-בלעטער און פרישע בלומען. איהרע ליפען ציטערען. ווען זי זינגט פון דער פערגאנגענהייט, און זיי פרעהען זיך מיט דער צוקונפט. און ער געהט מיט איהר אועק אין איינעם פון די זוניגע ערטער פון דער וועלט, וואו די נאטור איז תמיד פרעהליך. זיין גייסט טאנצט אין איהם, ער זעהט פנים'ער ליכט-גע, אזוי שאטענס, און דאס ליכט אין דער לופט, וואו זיי האבען זיך בעוועגט, האט געקלונגען, ווי א ניגון... אין דער מיט זיצט איינע, וועמעס גייסט האט גע-מאכט זיערע פיס טאנצען און זיערע מיילער זינגען, זי האט נערוהט אונטער אנ'אפעל-בוים, און די זון האט געקושט איהר קערפער, ווי די פרוכט פון א בוים. איהר פנים איז געווען, ווי דאס פנים סון א קינד אין וואס האלט איין דעם אטעם, טאמער ענדיגט דער, וואס דערצעהלט צו גיך...

ער זעהט איינעם בעהאלטענדיג זיך אין א פעלזען-שפאלט, זיינע אויגען זענען בלינד, זיינע לאקען זענען געהאנגען אויף זיין שטערען, און א קראנץ בלע-טער און בלומען ליגען צווארפען אויף דער ערד. ער זעהט גייסטען אין דער גרויער לופט בעווענען זיך, און זיי שפאטען און לאכען, און דער קלאנג פון זייער שפאטען דרינגט ארייז אין זיינע אויערען. ער זיפצט שווער, און קען ווייטער נישט קוקען, ווייל ער דערזעהט זיך אלין צווישען די שפאטער... זיין פנים ווערט ווייס, זיינע אויגען שטראמען מיט טרעהרען. ער ווערט געטראגען נישט ווייפענדיג וואו הין. זיין אטעם געהט איהם אויס. ער געפינט נישט קיין לופט. ער זעהט אנדערע גייסטער, וועלכע שפאטען, בעטריגען, טרויערען, פעראכטען, קרימען-נאך, מאכען-נאך. אנדערע שווייגען, האלטענדיג דעם פינגער אויף זייערע ליפען. ער ווערט פערשעמט. זיין הארץ ווייגט, ווייל ער זעהט זיך צווישען די גייסטער.

ער זעהט דאס קינדישע פנים פון דער נעשטאלט. ס'איז נאך געלעגען אויף איהם דער שאטען פון דער נאכט. נאר ס'האט אין זיך עפעס די שטראהלונג פון אנ'ערוואכטען גליק. די ליכטיגקייט פון פרעהליכעס, וואס קומט.

ער פיהלט זיינע אויגען ווערען וואך פון עפעס א מין באלזאם. זיין מוט ווערט אפען. זיין אטעם ווערט, ווי בלומען, וואס ערוואכען און דערהויבען זייערע קעפ און גיבען ארויס זייערע ריח. זיינע גלידער פיהלען ווי אוועקצוטליהען. אין ער קריגט שעהנע גרויסע פליגלען, וואס פאכען אין דער לופט, און אזוי ווי ער האט זיך א קעהר געטון צום מזרח, זיינע בלומעלעך געפאלען פון זיינע האר, און א ליכט האט געווען אויף זיין פנים און אנגעצונדען א שמיכעל, וואס האט גע-מאכט שטראהלען דעם מזרח. און דער אויפגאנג האט אויפגעשפרייט זיינע פליגלען צו בעגעגענען דעם גט-געבוירענעם טאג...

(דאס ווייטערע קומט)

די איבערלעבענישען פון בריגאדיער גערהארד

Phillis Haver — ווי איך איבער הערליכער פארטנער — Rod la Roque

דראמא אין 10 גרויסע אקטען, אין די הויפטראלען די בעריהמטע פילם-העלדין פון „איבריגען מענש" און „שיקאגא"

דער פילם איז געשאפען לויט דער בעריהמטער ערצעהלונג פון ענגלישען פאעט קאנאן דאיל. — פימאנישער ארקעסטער אונטער לייטונג פון קאנצערט-מייסטער ר. ביינעלמאן. ..... בעמ. פרייזען פון פלעצער אויפ'ן ערשטן סעאנס טעגליך אויך שבת און חגאות פון 1—3 צו 50 גר. און 1 זל.

היינט און ווייטערע טעג

CAPITOL

זאמאדזקא רוג זאכאדניא

היינט און ווייטערע טעג

היינט פרעמיערע און ווייטערע טעג! — היינט פרעמיערע און ווייטערע טעג!

דער אורטייל אהן געריכט

Harry Liedke, Lee Parry, Vivian Gibson

מעכט. עראטישע לעבענס-דראמא אין 12 אקטען די הויפטראלען

ארקעסטער צוגעפאסט צום בילד אונטער דער לייטונג פון ד. שימסעוויטש.

דער נאהענטסטער פראגראם: לעצטער וואלץ

כינא-טעאטער

ZACHĘTA

26 זגערזשער 26

אנהויב פון די סעאנסען 4.30 א זייגער נאכמיטאג. שבת, זונטאג און חגאות 1 א זייגער נאכם.

יודישע הויזבעזיצער!

מארגען מיטוואך, דעם 5. דעצעמבער, 4 נאכמיטאג קומט פאר די אויסערגעוועהנליכע גענעראל-פערזאמלונג פון לאדזער קרעדיט-פעראיין, וועלכע איז די וויכטיגסטע בעדייטונג אין איהר ארט, צוליב דעם איינפיהרען דעם נייעם פיסטעם פון רעפרע-ענטאנטען, וועלכעס האט פאר אונז אלע די וויכטיגסטע בעדייטונג אין דער צוקונפט בכדי צו דערהאלטען דאס גלייכגעוויכט אין לאדזער קרע-דיט-פעראיין ווי ביזהער. אויב איהר האט נאך נישט אנגענומען אייער ווייטריטס-בילעט, מוזט איהר אין אייער אייגענער אינטערעס נאך היינט אייער בילעט אנגענעמען בכדי אייער דעצידירענדע שטימע זאל נישט געהלען. אינ'ם טאג פון דער אויסערגעוועהנליכער גענעראל-פערזאמלונג מוזט איהר אונבעדינג זיין ביי די דעצידירענדע אבשטימונגען און שטימען אין איינעם פאר די אלע אנטרעגע אויף וועלכע די פערוואלטונגס-מיט-גלידער פון צענטראלען הויזבעזיצער-פעראיין פיעטריקאווער 46 וועט שטימען. — לאזט איך נישט איינredען אז די אויסערגעוועהנליכע גענע-ראל-פערזאמלונג ווערט אבגעבען ווי עס ווילען א קליינע פערשווינדענדע גרופע נישט יודישע מיטגלידער און פערשפרייטען אזא קלאנג צוליב אגיטאציע-מאנעווער. יודען און נישט יודען פון אונזער צענטראלען הויז-געוויצער-פעראיין זענען פערא'ינינגט צו שיצען דעם סטאטוס-קוא אין לאדזער קרעדיט-פעראיין, וועלכע זיכערט ווי ביזהער דעם שטיץ-פונקט פון הויזבעזיצער שטאנד אין קרעדיט-פעראיין.

קאמיטעט ביים צענטראלען הויזבעזיצער-פעראיין (פעטריקאווער 46)

פאר אלע אנגעלעגענהייטען פון לאדזער קרעדיט-פעראיין.

לעטשניצע

פון דאסטוירים-ספעציאליסטען

אין צאהן-ערצטליכער סאנינעס

17 זגערזשער 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראמאווסקי	זאזו-, האלז, אויערן-קר.	פון 10-11 3—2 7—6
ד"ר יוסטמאן	נערוועז-קראנקהייטען	פון 12—2
ד"ר רוזשאנער	הויט און געשלעכטס-קר.	10—11 און 1-2 נ.ח.
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	10—12 5—4
ד"ר פאפיערני	פרויען- און געבורטס-הילף	1—12½ 6—5
ד"ר גאלדשטיין-פאלאס	אויגען-קראנקהייטען	2—1 8—7
ד"ר סאנטאר	פירורגישע קראנקהייטען	1—2 ז. 4—9
ד"ר ווייגבערג	אינערע, ספעצ. הערץ, לונגען	1—11 6—7
ד"ר סטופעל	דענטגען	10—12 4—6
צאהן-ארצט א. גראדזענסקי	צאהן- און מויל-קרענק.	8—9 8—9
צאהן-ארצט נ. ראזעם		

סיסטעמליכע הערענאנגען-פון אפראראטען. פאזען-שטעלונג מיט דער לעקשניצער איז געעפנט געווארען

א רענטגען-אינסטיטוט

קאטארק - לעכט, דיאטערמיע און עלעקטרו-מיזשען קאביינעס. מיזמען אין דער שטאט. טען איך זוכטיג. אלע ארט מעדיצינישע אנלייטען. — קוראן פון שטאטלעך אומגעגעבן געגען שטארלאסיגע.

ערצטליך-כאסעטיש-כאבינעט. פרל. מ. מארקוס נעמט אן פון 5-7 אוהנט.

לעזט און אבאנירט — דאס — לאדזער טאגעבלאט

פעליץ-וואר'ען

קען מען קויפען אמבילינסטען און אויף די בעקוועמסטע בעדינגונגען נאר ביי דער לאנג-יעהריגער פירמע

ל. ב. פעפער, וווסכאדניא 42 טעלעפ. 78-04.

בעמ.: די קירזשנער-ווערקשטעל אויפ'ן ארט. די ארבייט ווערט אויסגעפיהרט פינקטליך אין רעיעל.

Lokal fabryczny parterowy

w środmieściu pomiędzy ulicami Konstantynowską, Pomorską, Kilińskiego, Przejazd i Wólczańską z używalnością większego placu **poszukiwany**. Oferty pod „ABC" kierować do administracji „Lodzer Tageblat"

עלעקטרישע צישניידמאשינען פאר מאנופעקציע אין ווערק

M. Błaszkowski, Łódź

ul. Żeromskiego 23, telefon 52-97.

ליי-ביבליאטעק

א. נ. א. אייזענשלאס

פאלודניאווא 11, לינקע אפטיילונג 3 שטאקן

די ליי-ביבליאטעק איז טעגליך חוץ דינסטאג פון 6—9 אוהנד, שבת פון 10—1 און 6—9 אוהנד.

א טיכטיגער און ענערגישער

יונגערמאן מיט גוטע רשפערענצען זוכט בע-שעפטיגונג קאן אויך זיין אלס אגענט, אדער רי-זענדער. אפערטען אפצוגעבען אין דער אדמין. פון „לאדזער טאגעבלאט" אונטער „G".

א יונגעל

פון אנשטענדיגע עלטערן ווערט געזוכט

„TEXTIL" Traugutta 2.

וויכטיג פאר דאמען!

פאר נאר 2.50 זל.

מאכט איך די עלעגאנטסטע דאמען-היטע נאך דער לעצטער פאריזער מאדע און די עלטעסטע היטע איבער-ארבייטע איך אויף בעצלייך ניי. געדענקט די אדרעס:

23 זאוואדזקא 23

אין הויף. 2-טען אייגגאנג, לינקס פארטער. פערזעהען מיט די שעהנסטע מאדעלען פון דער לעצטער נייהייט און א שעהנער אויסוואהל פון פערשידענע פערטיגע היטען אויף לאגער.

„TOLA"

עלטסטער פעלדשער

מ. ראזענצווייג

וווסכאדניא 29

טעל. 48-79.

ש. רייבען

עהן אוי שנעל

לערנט אויס דער בעריהמטער

כאליגראף ל. בערמאן

אין 15 לעקציעס. אויך ווערט געלערנט גוט א יודישען בריף דעם וועס קען ארנישט. זאוואדזקא 19 פר 1 ט

מאטארען

פון האלב-פערד-קראפט, 1 סאזאוע צו שפול-מאשינען, קרייץ-מאשינען און אנדערע קליינע מאשינען עמפעהלט פון לאגער:

Przedsiębiorstwo Elektrotechniczne „OHM" PIOTRKOWSKA 82, tel. 60-34

מאנטירונג אין פערקויה פון 2 טעג

Dr. med Adam BENDER

ספעצ. פאר אינערליכע און האר'ן-קראנקהייטען

Przejazd 30, Telef. 54-68.

נעמט אן פון 5—7 נאכמיטאג.

0085

OBRAZY

okazyjnie tanio do sprzedania. Wiadomość Piotrkowska № 238, w podwórzu, parter, m. 7.

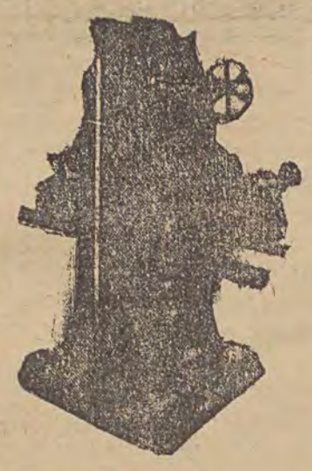

Zjednoczone Fabryki Maszyn „UNIA"

dawn. C. Blumwe i Syn, Sp. Akc.

BYDGOSZCZ-WILCZAK

די קלעסטע אין פוילען ספעציאל-מאשינען-פאבריק ליפערט אלס ספעציאליטעט:

מאמפלעטע אייריכטונג ען פאר האלץ-בעארבייטונג.

כיט גנרצען זיך צו ווענדען צום פערטרעטער:

Inżynier G. Praszkier, Łódź, Zawadzka 16a

Tel. 27-52.

א זעלבסטשטענדיגער ערפאהרענער

פארבער-מייסטער

ספעציעל צו פלאר און וואש-זייד-שטרימף מיט א זיידענעם קזשיפ, וועל-כער קען אויך פארבען געווענליכען באנוועל און וואל ווערט געזוכט צו א מיטעלער פארבערעי אויף דער פראווינץ. פרייע וואוינונג. אפערטען אונטער „FARBIARNIA" אין אנאנסען-ביורא פוקס, פיעטריקאווער 50

בעזיצער פון רוסטאראציעס מיט אלקאהאל-פערקויף

ס'איז צייט זיך צו בעמיהען ווענען פראלאנגירען די קאנצעציעס אויפ'ן יאהר 1929

אין דעם ענין אינפארמירט און שרייבט דאס ביורא

„ארגוס", זאכאדניא 36

לאמפען

פיר שפייזע-צימער מאלאן-מאב ינעם שלאף-צימער

קויפט זיך אמבעסטען און פאבריקס-לאגער ביי

Sz. P. Szmalewicz

פאלודניאווא 8.

טעל. 64-59

הערען אנגענומען ראפפערסטורען אומגעטונגען, אקסידיען

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאכטוירים ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער קאנס-ליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערוועז-קראנקהייטען.

מוזארץ לאמפ-עלעקטרישער הייל-מאבינעט-מאסטעטיס

טעטיג פון 8 א זייגער ביז 9 אוהנד

זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג

בעזונדער ווארטע צימער פאר פרויען

וויזיט 3 זלאטעס

ריזשע

צום דרוקען און רעקלאמע צייכנונגען

נעוטיגע אויס די איינציגע יודישע קלישע-פאבריק

101 „GALWANO" TEL. 57-68 PIOTRKOWSKA 101

מעכאנישע שלאסעריי און שווייסעריי

J. Reder, Łódź

Konstantynowska 11 róg Zachodniej

כ'נעהם אן פערשידענע מאשינען-רעפעראטורען ווי צופאסען פער-שידענע מאשינען-טיילען. און אויטאגענישע שווייסונגען.

שנעל און בילינ!

בעמ: פריואט-וואוינונג גראנסקא 20 וו. 17.

דער אבאנאמענטס-פריז:

פאר א מונאט אין פוילען 6 זל., אין פרעמדלאנד 2 רבל. אין פרעמדלאנד 60 גר. אין שווייץ 1 פראנק. אין אמעריקע 40 גר. אין אנגלאנד 24 ש. אין שווייץ 1 פראנק. אין אמעריקע-שוריה פארין מעקסיקו 10 גרשען. פאר אויסלענדישע אנאנסען 100% מעהרער. אויסער דער שטאט-איז 50% מעהרער. מיט די פרייזען מוזט נישט אויפגעגעבען ווערען ראטאנ-

אבאנאמענטס-פריז:

פאר א מונאט אין פוילען 6 זל. אין פרעמדלאנד 2 רבל. אין פרעמדלאנד 60 גר. אין שווייץ 1 פראנק. אין אמעריקע 40 גר. אין אנגלאנד 24 ש. אין שווייץ 1 פראנק. אין אמעריקע-שוריה פארין מעקסיקו 10 גרשען. פאר אויסלענדישע אנאנסען 100% מעהרער. אויסער דער שטאט-איז 50% מעהרער. מיט די פרייזען מוזט נישט אויפגעגעבען ווערען ראטאנ-

Redaktor-wydawca E. Hamburski

Tłocznia E. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 16.